

## RAADSINFORMATIEBRIEF

**Van**

college van burgemeester en wethouders

**Vergadering van**

13 april 2021

**Kenmerk**

Z/21/012354 / D/21/015468

**Portefeuillehouder**

Bas Lont

**Portefeuille**

Duurzaamheid en milieu, inclusief klimaatadaptatie

**Opsteller**

Greven, Hanny

**Onderwerp**

Concept-Afwegingskader vrijgegeven voor schriftelijke reactieronde en vervolg besluitvorming in de raad.

**Kennisnemen van**

het vrijgeven voor schriftelijke reactie door het college van het concept-Afwegingskader duurzame energie opwekken in Oudewater en het vervolg van de besluitvorming in de raad.

---

**Inleiding**

Op 11 maart jl. heeft de raad het geamendeerde raadsvoorstel Bijdrage regionale energiestrategie U16 (D/21/006712) met de grootst mogelijke meerderheid aangenomen. Het concept-Afwegingskader met de bijbehorende stukken is op basis van het geamendeerde raadsvoorstel aangepast en vrijgegeven voor schriftelijke reactie.

Met deze raadsinformatiebrieven informeert het college uw raad over het concept-Afwegingskader en over de schriftelijke reactieronde voor inwoners en belanghebbenden. Deze schriftelijke reactieronde vindt plaats van 14 april t/m 16 mei 2021. Het concept-Afwegingskader met bijbehorende stukken wordt ter inzage gelegd via de gemeentelijke website. Het concept-Afwegingskader is met de bijbehorende stukken ook ter informatie bij deze raadsinformatiebrieven gevoegd.

Tevens informeert het college in deze raadsinformatiebrieven uw raad over de aanvullende uitgangspunten die de raad bij de definitieve besluitvorming over het Afwegingskader nog zullen worden voorgelegd.

---

**Kernboodschap**

In de vergadering van 11 maart jl. is aan uw raad het raadsvoorstel Bijdrage regionale energiestrategie U16 (D/21/006712) ter besluitvorming voorgelegd. Hierop is een amendement ingediend door alle fracties (CDA, VVD/D66, De Onafhankelijken, ChristenUnie/SGP en De Wakkere Geelbuik) om de zes aan de raad voorgelegde beslispunten te vervangen door vijf nieuwe beslispunten. Het geamendeerde raadsvoorstel is met de grootst mogelijke meerderheid aangenomen.

Het concept-Afwegingskader met de bijbehorende stukken is hierna aangepast en op 13 april 2021 aan het college voorgelegd. Het college heeft met de nieuwe versie ingestemd en heeft het concept-Afwegingskader vrijgegeven voor een schriftelijke reactieronde voor inwoners en belanghebbenden van 14 april t/m 16 mei 2021. Dit concept-Afwegingskader is gebaseerd op de inbreng vanuit de samenleving, de technische analyses, de ruimtelijke visie, het

advies van experts over de lokale zeggenschap en natuurlijk uw besluitvorming tot dit moment.

Na de schriftelijke reactieronde zal het college de reacties beantwoorden en deze verwerken in het Afwegingskader. Het Afwegingskader wordt naar verwachting in juli 2021 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Naast de al op 11 maart jl. genomen besluiten zal de raad daarbij een aantal besluiten voorgelegd krijgen, die hieronder verder worden toegelicht.

### **Vrijgeven concept-Afwegingskader voor schriftelijke reacties**

Bijgevoegd vindt u ter informatie de nieuwe versie van het concept-Afwegingskader grootschalige duurzame energie. Inwoners en andere belanghebbenden krijgen van 14 april tot en met 16 mei 2021 de mogelijkheid om hierop schriftelijk te reageren. Dit wordt breed bekend gemaakt via onder meer alle gemeentelijke kanalen en de Nieuwsbrief Duurzame Energie Oudewater. Het college benadert ook actief de inwonerscomités en de landschappelijke organisaties voor een schriftelijke reactie.

Tot eind mei 2021 worden alle schriftelijke reacties beantwoord en verwerkt. Tegelijkertijd met de reactieronde wordt nog een formeel advies gevraagd aan GGD, ODRU, VRU en Commissie MooiSticht, en vindt er nog een juridische toets plaats.

### **Besluitpunten raad in maart jl.**

In deze raadsinformatiebrief informeert het college de raad tevens over de besluitpunten die het college bij de raadsbehandeling van het Afwegingskader in juni-juli 2021 bij de definitieve besluitvorming nog wil voorleggen.

Al besloten in de raadsvergadering op 11 maart jl. zijn de volgende punten:

1. In te stemmen met een bijdrage aan de RES 1.0 om duurzame opwek te realiseren met een capaciteit die overeenkomt met 19 GWh (= 0,019 TWh).
2. De bijdrage voor 2030 voor Gemeente Oudewater in te vullen zoals in de zonneladder, met zon op dak, kleinschalige windmolens en één of meer grondgebonden zonneparken.
3. De bijdrage van Gemeente Oudewater te leveren aan de regio via een gezamenlijke bijdrage met de andere gemeenten van de Lopikerwaard, te weten IJsselstein, Montfoort, Lopik en Woerden.
4. Bij de realisatie van de opgave voor 2030 samen te werken met de andere Lopikerwaard gemeenten, waarbij de bijdrage van Oudewater kan oplopen tot maximaal 28,5 GWh (75% van het verwachte elektriciteitsverbruik) in 2030.
5. Bij zicht op overschrijding van 19 GWh opwek in 2030 doormiddel van grootschalig zon op veld of grootschalige wind dit als nieuw voorstel aan de raad voor te leggen.

### **Besluitpunten raad in juni/juli 2021**

Aanvullend op de reeds genomen besluiten zal het college de raad in juni/juli 2021 nog een aantal uitgangspunten met betrekking tot het Afwegingskader voorleggen ter besluitvorming. Ter informatie hieronder de belangrijkste punten:

#### **1. Afwegingskader & Omgevingswet**

Het afwegingskader zal worden verankerd in de gemeentelijke omgevingsvisie en het gemeentelijk omgevingsplan. Ook zal het aansluiten bij de Omgevingsagenda Lopikerwaard.

#### **2. Gezondheid**

Tot 2030 wordt grootschalige windenergie niet toegestaan. Voor eventuele initiatieven na 2030 wordt om gezondheidsredenen een minimale afstand tussen woningen en windturbines voorgesteld, gebaseerd op de WHO-geluidsnorm (>500 meter) i.p.v. het Activiteitenbesluit (>350 meter). Tevens worden initiatiefnemers gestimuleerd om stillere types windturbines te gebruiken.

#### **3. Lopikerwaard**

Gemeente Oudewater werkt samen met de andere Lopikerwaard gemeenten, te weten Lopik, IJsselstein, Montfoort en Woerden. De Lopikerwaard gemeenten leveren gezamenlijk een bijdrage van 260 GWh (0,26 TWh) bij aan het bod van RES U16.

#### **4. Zoekgebieden**

Het belang van het landschap en de cultuurhistorische waarde maakt dat Oudewater restrictief wil omgaan met het openstellen van gebieden voor grootschalige windenergie en (drijvende) zonnevelden. Initiatieven worden daarom slechts in een beperkt aantal zoekgebieden toegestaan. Het alternatief zou zijn om alle zoekgebieden gelijktijdig open te stellen voor initiatieven en te sluiten zodra er voldoende projecten vergund zijn om aan de bijdrage aan de regio te voldoen. Ook de provinciale adviseurs ruimtelijke kwaliteit (PARKs) pleitten in hun in 2020 uitgebrachte advies over energietransitie in het Groene Hart voor het maken van keuzes en clustering, ook over de gemeentegrenzen heen. Zij adviseren om zonnevelden en windturbines daar te plaatsen waar het landschap dat het beste aankan en om het meest kwetsbare en hoogwaardige landschap te ontzien. Dit vraagt om regionale afstemming. Het openstellen van een gebied voor initiatieven kan ingrijpende gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook

andere opgaven, zoals bodemdaling, de aanwezigheid van weidevogels of bedrijfsopvolging, kunnen effect hebben op de volgorde van openstellen van een zoekgebied. Daarom hanteert gemeente Oudewater een beperkend beleid, dat wil zeggen dat niet alle zoekgebieden tegelijkertijd opengesteld worden voor initiatieven en ook dat daarvoor instemming van de gemeenteraad moet zijn.

Voor de zoekgebieden is een vierdeling gemaakt waaraan concrete zoeklocaties worden gekoppeld:

1. Zones waar direct initiatieven gestart kunnen worden die voldoen aan de randvoorwaarden van het Afwegingskader grootschalige duurzame energie (bijv. zon op dak, kleinschalig zonnenveld of kleine windturbine);
2. Zones waar meer onderzoek gewenst of noodzakelijk is ten behoeve van de opgave vóór 2030 (bijv. zonnenvelden in combinatie met bodemdaling);
3. Zones waar meer onderzoek gewenst of noodzakelijk is ten behoeve van de opgave na 2030; onderzoek uitvoeren voor 2030 (bijv. grootschalige windenergie);
4. Zones die uitgesloten worden als zoekgebied (bijv. Natura 2000).

De positie van een aangewezen zone in deze vierdeling kan wijzigen naar aanleiding van bijvoorbeeld nieuwe (technische) inzichten of een gewijzigde behoefte aan de hoeveelheid opwek. Het is aan de raad om daartoe te besluiten.

#### *5. Participatie en zeggenschap*

Hoewel het laatste voorgestelde beslispunt, is zeggenschap van inwoners belangrijk. Omwonenden dienen vanaf de initiatieffase betrokken te worden. In gebieden waar meer onderzoek nodig is, dient een gebiedsproces plaats te vinden, voordat initiatieven gerealiseerd kunnen worden.

Een initiatief moet bestaan uit een consortium van grondeigenaar, projectontwikkelaar/energiebedrijf en coöperatie of vereniging die 50% eigendom kan realiseren.

#### **Vervolgplanning**

Na beantwoording en verwerking van de schriftelijke reacties volgt naar verwachting half juni 2021 collegebehandeling van het Afwegingskader. Daarna wordt het Afwegingskader in juli 2021 aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.

---

#### **Financiën**

De kosten voor de participatie worden gedekt uit het budget voor Energietransitie.

---

#### **Vervolg**

De vervolgplanning is naar verwachting:

- **Half april – half mei 2021.** Schriftelijke consultatieronde voor inwoners en belanghebbenden.
  - **Half mei – eind mei 2021.** Beantwoorden en verwerken reacties.
  - **Half juni 2021.** Collegebehandeling van het raadsvoorstel Afwegingskader grootschalige duurzame energie.
  - **Half juli 2021.** Raadsbehandeling en raadsbesluit Afwegingskader grootschalige duurzame energie.
  - **September 2021.** Raadsbehandeling RES 1.0.
- 

#### **Bijlagen**

---

1. Concept-Afwegingskader grootschalige duurzame energie (D/21/015679)
2. Bijlage: Kaarten Stedin netinfrastructuur voor wind en zon op land – Provincie Utrecht (D/21/015642)
3. Bijlage: Bijlagen Oudewater (D/21/015643)
4. Bijlage: Stappenplan (D/21/015673)

# Afwegingskader duurzame energie opwekken in Oudewater

## Inhoudsopgave

Afwegingskader duurzame energie opwekken in Oudewater.....	0
<i>Begrippenlijst</i> .....	1
1. Naar een Afwegingskader.....	3
1.1. Inleiding .....	3
1.2. Toelichting afwegingskader.....	3
1.3. Toelichting op het participatietraject.....	7
2. Afwegingskader.....	11
2.1 Algemene voorwaarden .....	11
2.2 Totstandkoming zones.....	15
2.3 Voorwaarden per locatie.....	16
2.4 Prioritering.....	20
3. Participatie .....	27
3.1 De totstandkoming van een initiatief.....	27
3.2 De verschillende fases van een initiatief.....	27
3.3 De betrokkenheid van bewoners.....	28
3.4 Financiële participatie.....	29
4. Bijlagen .....	30

## Begrippenlijst

Begrip	Omschrijving
Afwegingskader	Het kader dat de gemeente gebruikt bij de afweging of bepaalde gebieden open worden gesteld voor vergunningsaanvragen voor opwek van duurzame elektriciteit.
Zone	Een gebied dat op basis van ruimtelijk-functionele eigenschappen is gedefinieerd als één, hierbij wordt ook rekening gehouden met schaalgrootte en landschapsstructuren.
RES	Regionale Energie Strategie (RES) ; de gemeente is onderdeel van de RES-regio U16.
Potentie	De hoeveelheid duurzame opwek die in een zone als technisch haalbaar wordt gezien.
Kleinschalig/grootschalig	<p>In de RES wordt een indeling gemaakt in grootschalige en kleinschalige opwek, waarbij voor zonne-energie de grens ligt op een vermogen van 15 kWp. Alleen grootschalige opwek telt mee met het bod dat de RES-regio naar het rijk doet.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. In dit afwegingskader wordt voor zon op daken de grens van 15 kWp uit de RES gehanteerd. Voor grondgebonden zon geldt dat zonneparken tot 1 hectare worden beschouwd als kleinschalig.</li> <li>2. Daarnaast wordt er in het afwegingskader een onderscheid gemaakt in grootschalig en kleinschalig wind. Dit gaat over de schaalgrootte: kleinschalige windmolens zijn kleine molens met een maximale ashoogte van 20 m. Grootschalige turbines zijn turbines met een ashoogte groter dan 20 m.</li> </ol>
Restricties	Dit zijn beperkingen die gelden voor de ontwikkeling van windturbines of zonnevelden; er is onderscheid te maken in het type beperking; er zijn wettelijke beperkingen rondom veiligheid en milieu (dit gaat bijvoorbeeld over geluidsnormen of veiligheidsafstanden), deze worden restricties genoemd. Daarnaast zijn er toetsingsvlakken: dit betekent dat er beleid geldt dat kan conflicteren met de ontwikkeling van een windturbine of zonneveld. Er moet getoetst worden in hoeverre een ontwikkeling botst met het beleid en er kan gekeken worden of er mogelijkheden zijn om te compenseren of aan te passen zodat een ontwikkeling wel mogelijk is. Zie ook de bijlage restricties.
Toetsingsvlakken	Dit zijn beperkingen die gelden voor de ontwikkeling van windturbines of zonnevelden; er is onderscheid te maken in het type beperking; er zijn wettelijke beperkingen rondom veiligheid en milieu (dit gaat bijvoorbeeld over geluidsnormen of veiligheidsafstanden), deze worden restricties genoemd. Daarnaast zijn er toetsingsvlakken: dit betekent dat er beleid geldt dat kan conflicteren met de ontwikkeling van een windturbine of zonneveld. Er moet getoetst worden in hoeverre een ontwikkeling botst met het beleid en er kan gekeken worden of er mogelijkheden zijn om te compenseren of aan te passen zodat een ontwikkeling wel mogelijk is. Zie ook de bijlage restricties.
Thema's	Naast de ontwikkeling van hernieuwbare energie spelen er in de gemeente ook andere onderwerpen, zoals bijvoorbeeld bodemdaling, droogte en de stand van de biodiversiteit. Deze onderwerpen worden in het afwegingskader en de bijbehorende bijlagen aangeduid als thema's. De relevantie van deze thema's kan verschillen per locatie (zone); bij de realisatie van een grootschalige zonneveld dient gekeken te worden hoe er een koppeling kan worden gemaakt met de thema's die daar een rol spelen. In de

bijlage worden de verschillende thema's en de zones waar deze een rol spelen in beeld gebracht.

---

Opstelling	<p>Voor zon betreft dit de manier waarop zonnevelden worden opgebouwd: dit kan met panelen in oost-west oriëntatie, of juist zuidoriëntatie. Ook kan de hoogte van de draagconstructie onder de panelen hoger of lager zijn. In het open landschap mag de opstelling niet hoger dan 2,5 m worden en bij voorkeur niet hoger dan 1,5 m, zodat men over de panelen heen kan kijken.</p> <p>Voor wind is de opstelling ook de ordening van de turbines: een solitaire windturbine staat 'alleen', een rij-opstelling gaat over minimaal 3 windturbines, en een cluster is een groep windturbines die niet in een rij staan.</p>
Draagkracht	<p>Het oppervlakte aan zonnepark en/of het aantal windturbines dat in een landschap mogelijk is zonder de identiteit van het landschap te veel te verstoren.</p>

---

# 1. Naar een Afwegingskader

## 1.1. Inleiding

Het klimaat verandert en de effecten daarvan zijn steeds beter te zien. In het landelijke Klimaatakkoord zijn daarom afspraken gemaakt om klimaatverandering tegen te gaan. In dat Klimaatakkoord en de daaruit volgende de Regionale Energiestrategie (RES) staan verplichtingen waaraan gemeenten moeten voldoen.

Om in Oudewater invulling aan te geven aan het Klimaatakkoord is het 'Uitvoeringsplan Energietransitie Oudewater' vastgesteld. In dit uitvoeringsplan is opgenomen dat gemeente Oudewater in samenspraak met haar inwoners een afwegingskader wil opstellen. Hiermee bepalen we welke uitgangspunten gelden voor de inpassing van duurzame energie opwekking (bijvoorbeeld met zonnevelden en windturbines).

We weten dat we duurzame energie moeten gaan opwekken. Dit heeft effect op de leefomgeving en het landschap. Aan de andere kant biedt het ook kansen voor Oudewater, zoals bijvoorbeeld mogelijke opbrengsten uit financiële deelname in projecten. Om samen te bepalen hoe Oudewater kan bijdragen aan de landelijke klimaatopgave, zijn we met inwoners in gesprek over de manier waarop we duurzaam energie gaan opwekken en wat we hierbij belangrijk vinden. Dit wordt vastgesteld in het Afwegingskader duurzame energie opwekken in Oudewater. Het afwegingskader zal planologisch geborgd worden in de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en in het programma grootschalige duurzame energie.

## 1.2. Toelichting afwegingskader

### Wat is een afwegingskader?

In het afwegingskader wordt vastgelegd onder welke voorwaarden (grootschalige) duurzame energieprojecten toegestaan worden. Deze voorwaarden kunnen ruimtelijk, technisch of financieel zijn, maar gaan ook over wat Oudewater maatschappelijk acceptabel vindt. Het afwegingskader wordt gebruikt om aanvragen van ontwikkelaars te beoordelen. En het is de belangrijke input voor de bijdrage van Oudewater aan de RES U16.

Een afwegingskader maakt het enerzijds makkelijker om te reageren op initiatieven in de gemeente. Anderzijds maakt het kader inzichtelijk welke locaties en types opwek (bv. zon op dak, zonnevelden of windturbines) actief gestimuleerd kunnen worden om invulling te geven aan de opgave van duurzame energie opwekking die in de RES beschreven staat. Tenslotte biedt het afwegingskader een beschrijving van het te doorlopen proces voor het indienen en beoordelen van initiatieven.

### Hoe is het Afwegingskader tot stand gekomen?

Het afwegingskader is opgesteld op basis van:

- Participatie: de opbrengsten van de inloopavonden met bewoners.
- Een technische analyse: voldoen de plannen bijvoorbeeld aan wettelijke regels en de mogelijkheden van het elektriciteitsnetwerk.
- De ruimtelijke visie: wat vinden stedenbouwkundigen, landschapsexperts en de adviescommissie MooiSticht.
- Het advies van experts over lokale zeggenschap: hoe gaan we bijvoorbeeld om met opbrengsten?

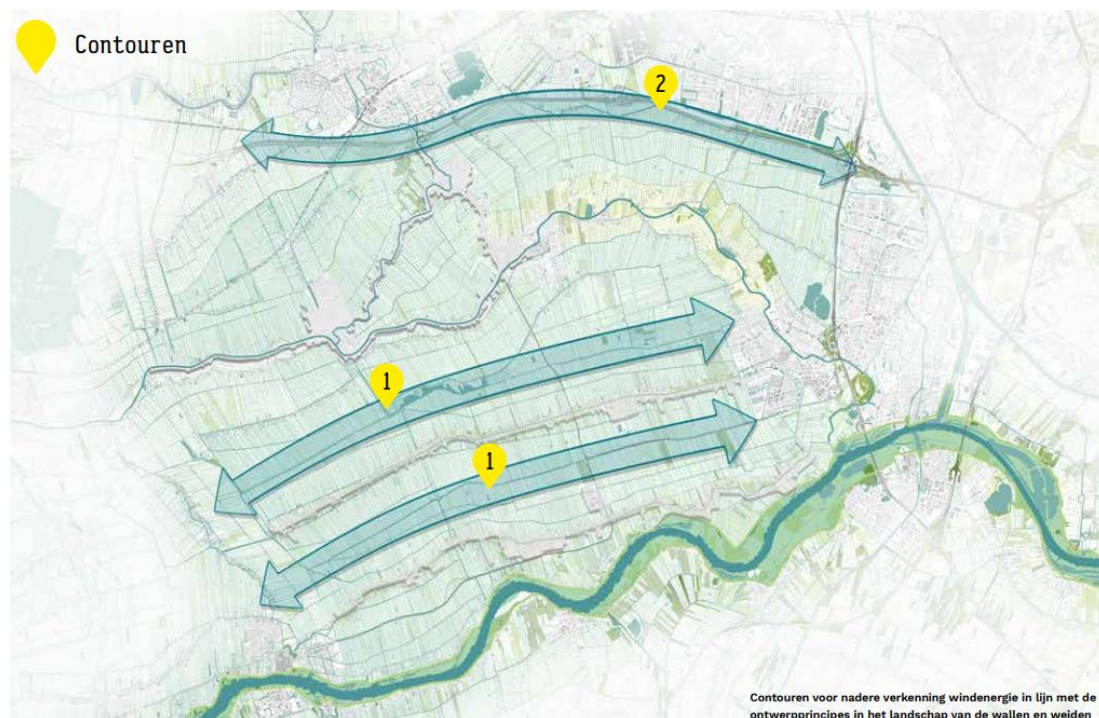


### Uit welke onderdelen bestaat het afwegingskader?

Het afwegingskader bestaat enerzijds uit een kaart met daarop gebieden en voorwaarden, en anderzijds uit een prioriteringsoverzicht (voorkeursvolgorde). Beide worden toegelicht in begeleidende teksten of begeleidende onderliggende kaarten. De hoofdkaart is opgedeeld in zones. Op basis van verschillen in het type en schaal van het landschap en verschillen in functie zijn er zones op de kaart gedefinieerd. Voor iedere zone staat beschreven wat de draagkracht is voor de ontwikkelingen van opwek van duurzame elektriciteit door zon of wind. Het prioriteringsoverzicht ordent de verschillende zones in een volgorde met bovenaan de zones waarop als eerste ingezet gaat worden voor de ontwikkeling van duurzame energie.

### Ruimtelijke visie regio RES-U16

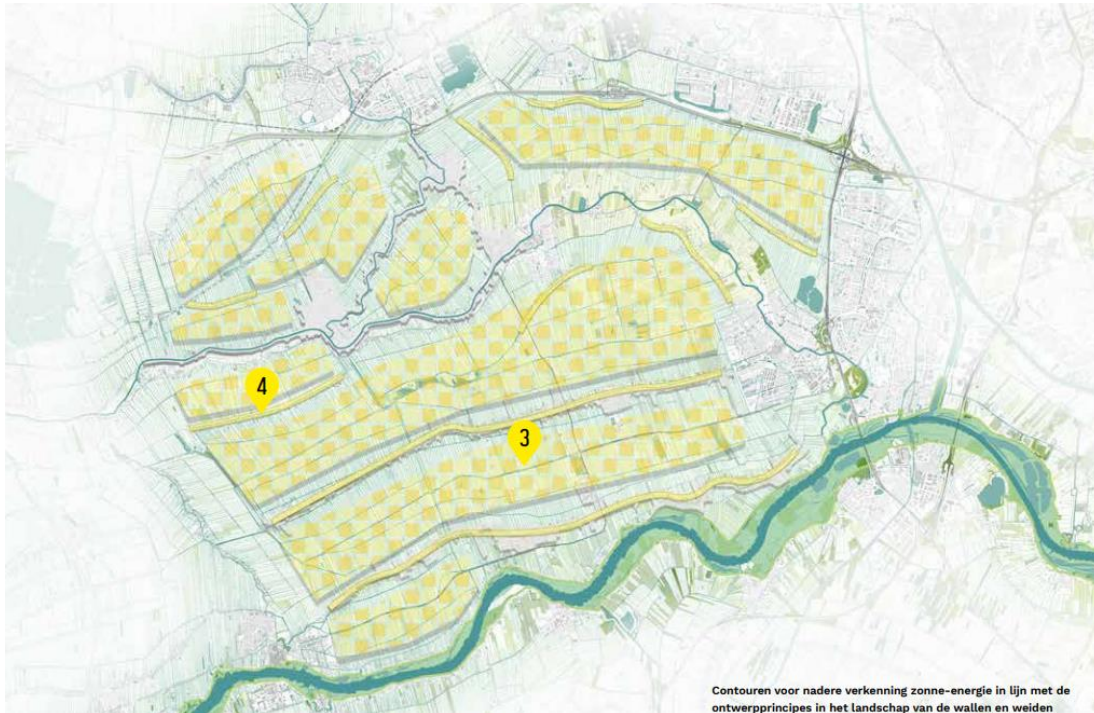
Bij het uitwerken van de ruimtelijke visie is rekening gehouden met de denklijnen voor windenergie en zonne-energie uit het onderzoeksrapport 'Energielandschappen RES U16'.



Denklijnen windenergie Lopikerwaard uit onderzoeksrapport 'Energielandschappen RES U16'.

De denklijnen kent één relevante denklijn op het grondgebied van Oudewater. Het concept-Afwegingskader is aangepast voor windenergie, mede naar aanleiding van de regionale denklijnen.





Denklijnen zonne-energie Lopikerwaard uit '[Ergielandschappen RES U16](#)'.

De denklijnen voor zonne-energie van de regio zijn bestudeerd door gemeente Oudewater. In de keuze van zoekgebieden zijn nadere keuzes gemaakt ten aanzien van de mogelijkheden voor zonne-energie.

### **Waarom wordt er gefocust op de opwek door zonnepanelen en windturbines?**

De focus van het afwegingskader ligt op technieken die op dit moment technisch en financieel haalbaar zijn voor de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. Dit komt overeen met de RES waarin (naast warmte) de focus ligt op het realiseren van grootschalige opwek uit zonne- en windenergie vóór 2030. Op de korte termijn worden de pijlen vooral gericht op technieken die technisch en financieel haalbaar zijn, zoals voorgeschreven in [de handreiking Regionale Energie Strategie](#). Binnen de energietransitie vindt echter veel innovatie plaats, zowel binnen de zonne- en windenergie, als rondom nieuwe technieken. Op het moment dat andere technieken ook technisch en financieel haalbaar worden, kan dit invloed hebben op het afwegingskader. Net als de RES is het afwegingsdocument niet een statisch document, het wordt periodiek aangepast.

De bijdrage van gemeente Oudewater aan de RES U16 is 19 GWh, hetgeen gelijk is aan 50% van het eigen elektriciteitsverbruik. Een belangrijk deel hiervan zal moeten worden opgewekt met behulp van grondgebonden zonnenvelden. Om dit aandeel te bepalen wordt de volgorde van de landelijke zonneladder gevolgd, namelijk: eerst zon op dak, daarna langs infrastructuur en daarna op veld.<sup>1</sup> Daarbij blijft het ook mogelijk duurzame energie op te wekken door kleine windmolens (van 20 meter). Echter is er geen sprake van volgorde in de uitvoering, het kan dus voorkomen dat een zonnenveld wordt gerealiseerd voordat de opgave voor zon op dak volledig is ingevuld.

Gemeente Oudewater heeft in 2020 een inventarisatie laten maken op basis van luchtfoto's en satellietbeelden van de potentie van zon op dak in de gemeente. Op basis hiervan lijkt 12 hectare

<sup>1</sup> Zie ook geamendeerd raadsbesluit 'Bijdrage regionale energiestrategie U16' van 11 maart 2021.

aan dakoppervlak geschikt voor grootschalige zonnestroominstallaties (meer dan 15 kilowattpiek, zo'n 50 panelen van 300 Wattpiek). In de praktijk zijn er veel knelpunten voor het realiseren van een zonnedak, die niet zichtbaar zijn op luchtfoto's. Het kan bijvoorbeeld gaan om de kwaliteit van de dakconstructie of gebrek aan netwerkcapaciteit. De gemeente schat daarom in dat op maximaal 30% van deze daken daadwerkelijk een zonnestroominstallatie gerealiseerd kan worden. Daarmee kan naar verwachting 6 GWh opgewekt worden in 2030. Op basis van toegekende subsidies (de landelijke SDE+-regeling) voor zon op dak was hiervan in januari 2021 0,8 GWh gerealiseerd en zat er 0,9-1,2 GWh in de pijplijn (subsidie toegekend, maar installatie nog niet gerealiseerd). De gemeente verwacht daarnaast dat er 20 kleine windmolens gerealiseerd zullen worden in 2030, deze leveren naar verwachting 1 GWh op. Begin 2021 is er 0,08 GWh aan kleine windmolens gerealiseerd. De gemeente verwacht dat er 12 GWh aan zonnevelden nodig is voor de bijdrage van Oudewater aan de RES. Uitgaande van een zuidopstelling met 100% benutting van de grond gaat het om 15 hectare. Het aantal hectare kan anders uitvallen als gekozen wordt voor een andere opstelling of een lagere benutting van de grond voor zonnepanelen. Het laatste is doorgaans het geval aangezien een deel van de gronden wordt benut voor maatregelen ten behoeve van de landschappelijke en ecologische inpassing, zoals groenstroken en beplanting.

### **Wat wordt er met het afwegingskader gedaan?**

Het afwegingskader wordt ingezet om af te wegen welke locaties open worden gesteld voor vergunningsprocedures voor zonnevelden of windturbines. De voorwaarden die zijn opgesteld in het afwegingskader moeten aantoonbaar worden gemaakt door de aanvrager van de vergunning. De vergunning is van tijdelijke aard. Bovendien is er een opruimplicht.

### **Voorwaarden**

Er kan op verschillende locaties meer of minder landschappelijke draagkracht zijn voor inpassing van zon of wind. Soms kunnen voorwaarden voor inrichtingselementen bijdragen in de inpassing. Dit kunnen voorwaarden zijn omtrent verschillende aspecten zoals omvang, ontwerp en opstelling, of combinatie met andere functies. Daarnaast kunnen er voorwaarden gesteld worden op basis van proces of participatie: wie moet er (financieel) betrokken worden voordat er overgegaan wordt tot projectontwikkeling?

Naast de voorwaarden die gelden op het niveau van de gemeente, worden er ook vanuit het Rijk of de provincie voorwaarden gesteld. Zie voor een voorbeeld de instructieregel windenergielocatie uit de interim omgevingsverordening van de provincie Utrecht.

#### Artikel 5.4 Instructieregel Windenergielocatie uit interim omgevingsverordening

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Windenergie** kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van windturbines met een vermogen van 3 MW of meer toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
  1. de windturbines worden in een in de omgeving passende combinatie van meerdere windturbines opgesteld; en
  2. voorzien wordt in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
2. Wanneer een bestemmingsplan windturbines met een vermogen van minder dan 3 MW toestaat, wordt onderbouwd waarom windturbines met een vermogen van 3 MW of meer niet mogelijk zijn.
3. Wanneer een bestemmingsplan een solitaire windturbine toestaat, wordt onderbouwd waarom meerdere windturbines niet mogelijk zijn en dat de energieopbrengst van die solitaire windturbine opweegt tegen de impact die een solitaire turbine heeft op de omgeving.
4. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
  1. Een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
  2. Een beeldkwaliteitsparagraaf; en
  3. Een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken.

### 1.3. Toelichting op het participatietraject

#### Doel participatietraject

Zoals gezegd onderzoekt gemeente Oudewater samen met o.a. technische experts, ondernemers en inwoners waar en onder welke voorwaarden het mogelijk is om grootschalig duurzame energie op te wekken. Het participatietraject heeft als voornaamste doel: in kaart brengen van voorkeuren van inwoners van gemeente Oudewater ten aanzien van de opwek van duurzame energie. Mede aan de hand van de uitkomsten van het participatietraject wordt bepaald in welke gebieden bepaalde typen opwek aanvaardbaar zijn en welke gebieden op dit moment worden uitgesloten.

De gemeente heeft gepoogd een zo divers mogelijke groep inwoners te spreken. Daardoor kwam een zo groot mogelijke diversiteit aan argumenten, invalshoeken en zienswijzen aan bod in het traject. Het is daarbij geen doel geweest om een statistisch representatieve groep mee te laten praten. Er kunnen dus meer mensen uit een bepaalde groep mee hebben gepraat, dan uit een andere bevolkingsgroep.

#### Alle fases van het participatietraject

- Fase 0 (januari t/m februari 2020): sessies met lokale experts/specialisten en interviews met stakeholders.
- Fase 1 (maart 2020): in gesprek met inwoners over soorten opwek en de keuze tussen clustering en spreiding van duurzame energieopwekking.
- Fase 2a (september t/m begin oktober 2020): in gesprek met inwoners over het concept-Afwegingskader. In verband met de coronamaatregelen is deze fase een aantal maanden uitgesteld.
- Fase 2b (december 2020 – februari 2021): terugkoppelen naar inwoners over hun verwerkte input in het afwegingskader.
- Fase 3 (14 april – juli 2021): bestuurlijke besluitvorming en schriftelijke reacties.

## Breed gedeelde opvattingen uit fase 0, 1 en 2a

### Fase 0

#### Geïnterviewden

- Energiecoöperatie Lek en IJsselstroom
- Energie Oudewater
- Bedrijven Vereniging Ouderwater
- Stichting Hugo Kotestein
- LTO-Noord, afdeling Zuid-West Utrecht
- MooiSticht

#### Belangrijkste geluiden

- In het merendeel van de interviews gehoord:
  - De gemeente is te afwachtend
  - Beleid is onduidelijk. De gemeente loopt achter het Rijk aan.
  - Samenwerking met andere gemeenten en Omgevingsvisie ontbreekt.
  - Communicatie ontbreekt.
  - De gemeente onderneemt geen concrete actie: uitzetten van subsidies, begrip en bewustwording creëren bij inwoners, faciliteren van ondernemers.
- Verschil van mening over beperkingen voor windturbines en zonnenvelden in Oudewater door natuurgebieden en cultuurhistorische waarden. Goed dat ze er zijn vs. regelgeving houdt duurzame energieprojecten tegen.
- In het merendeel van de interviews gehoord: het behoud van het (open) landschap is belangrijk. Dit argument wordt gebruikt tegen zowel windturbines als zonnenvelden.
- Vaker gehoord: inwoners Oudewater zijn nog weinig bezig met de energietransitie. Er zijn weinig collectieve initiatieven. Wel zijn er individuele initiatieven voor zonnepanelen op huizen van inwoners en ondernemers.
- LTO: Boeren willen agrarische grond niet opgeven voor zonnenvelden.
- Enkele sturende opmerkingen:
  - Eerst kijken naar de mogelijkheden van zonnepanelen. Daarna kleine windmolens en dan pas grotere windturbines.
  - Opwek zoveel mogelijk in structuur inpassen. De eventuele ontwikkeling van grootschalige wind moet bijvoorbeeld onderdeel zijn van lange (regionale) lijnen.
  - Grootschalige windprojecten moeten worden afgestemd met regio; deze schaal is zo groot dat het de gemeentegrens overschrijdt.

### Fase 1

- In fase 1 is geen duidelijke voorkeur ontdekt voor het opwekken van duurzame energie door zonnenvelden of windturbines. Beide manieren van opwekken ontvingen tijdens de inloopavonden voor- en tegenargumenten.
- Wel lijkt er een brede overeenstemming te bestaan over de soorten windturbines en zonnepanelen, en over enkele voorwaarden voor het opwekken van duurzame energie.
  - Met betrekking tot windturbines werd in de eerste fase de optie om door de hele gemeente grote aantallen kleine windmolens (maximale ashoogte 20 m) te spreiden, door een meerderheid van de inwoners afgewezen. Het andere uiterste, een kleiner aantal grote windturbines, werd door een meerderheid gezien als de betere of minder slechte optie ('als het dan toch moet'). Het voornaamste argument hiervoor was dat veel kleine windmolens zouden zorgen voor "verrommeling van het landschap".
  - Ook met betrekking tot zonnepanelen werd de optie van kleinschalig en gespreid door een groot deel afgewezen, en door vrijwel niemand als positief aangemerkt. Voor zonnepanelen ging tijdens de eerste avonden de voorkeur uit naar clustering op een beperkt aantal locaties. Bij voorkeur wordt er voor grootschalig zon één locatie aangewezen.

- Een vaak gehoorde opmerking bij zonnevelden: "Benut alle daken maximaal, vooral van bedrijven en industrie, zodat het open landschap behouden blijft en agrarisch grondgebied beschikbaar blijft".
- Het open landschap wordt algemeen hooggewaardeerd en moet zoveel mogelijk behouden blijven. 'Dichtbij' (lint)bebouwing wil men geen windturbines of zonnepanelen; wat als dichtbij gezien wordt zal nader onderzocht moeten worden.
- Bij het opwekken van duurzame energie moet worden gekeken hoe er een combinatie gemaakt kan worden met andere opgaven, zoals bijvoorbeeld bodemdaling.

### Fase 2a

- Inwoners willen meer inzicht in de totstandkoming van de verschillende zones en bijbehorende voorwaarden.
- Het is belangrijk dat de gemeente duidelijk communiceert wat de status van het afwegingskader is. Meerdere inwoners maken zich zorgen dat er onverwachts grote projecten gerealiseerd worden.
- Gedurende het participatietraject hebben tegenstanders van windturbines zich steeds beter georganiseerd en zijn in grote aantallen naar de inloopavonden gekomen. In deze fase is een veel sterker geluid tegen grootschalige windturbines te horen dan tijdens de eerste fase in maart. Aanwezige inwoners zijn vrijwel unaniem tegen de komst van grootschalige (met een ashoogte boven de 20 meter) windturbines.
- Inwoners staan in deze fase veel positiever tegenover kleinschalige windmolens (20 m ashoogte) op het eigen erf. Waar in fase 1 nog een merendeel van de inwoners tegen de komst van veel kleinschalige windmolens was, zijn inwoners in deze fase positiever over kleinschalige windmolens.
- Inwoners maken zich zorgen over de gezondheidseffecten van windturbines en vinden dat deze aspecten een duidelijkere plek moeten krijgen in het afwegingskader.
- In het afwegingskader moet volgens inwoners meer rekening gehouden worden met:
  - Slagschaduw van windturbines
  - Gezondheidseffecten van windturbines
  - Laagfrequent geluid dat windturbines produceren
- Inwoners vinden zonnepanelen op daken een maatschappelijk geaccepteerde manier om duurzame energie op te wekken.
- Als zonnepanelen op daken niet genoeg energie opleveren om te voldoen aan de opgave, willen inwoners zonnepanelen het liefst op plekken waar ze de zonnevelden zo min mogelijk kunnen zien.
- Inwoners vinden dat er meer rekening gehouden moet worden met het negatieve effect dat zonnevelden hebben op biodiversiteit, weidevogels en natuurgrond.
- Op het moment dat er een initiatief voor een concreet energieproject ligt, willen inwoners zo vroeg mogelijk betrokken worden.
- Gesprekken over financiële participatie komen lastiger op gang dan procesparticipatie. Inwoners hebben daarvoor vaak te weinig zicht op de verschillende mogelijkheden voor het participeren in een energieproject en geven daarbij aan dat ze graag meer concrete voorbeelden zouden zien.

### Fase 2b

- In deze fase is terugkoppeling gegeven aan inwoners over de totstandkoming van het afwegingskader en de wijze waarop hun input daarin is verwerkt.

**Alle participatiemomenten op een rij**

Fase 0	Fase 1	Fase 2a	Fase 2b	Fase 3
Interviews met stakeholders	2 fysieke inloopavonden	2 fysieke inloopavonden	2 digitale avonden	Schriftelijke reacties
Sessies met lokale experts/specialisten		2 digitale avonden		Bestuurlijke besluitvorming

**Communicatiemiddelen ingezet om inwoners te benaderen**

- Nieuwsbrief op website gemeente Oudewater
- IJsselbode
- Digitaal bord in de gemeente
- Facebook (zowel via de bestaande gemeente-Facebook als betaalde advertenties)
- Twitter
- Instagram
- LinkedIn

## 2. Afwegingskader

### 2.1 Algemene voorwaarden

Het afwegingskader kijkt verder dan de opgave voor het opwekken van duurzame energie in 2030. Het is een kader dat gebruikt kan worden om te kijken op welke plek en onder welke voorwaarden initiatieven gestart kunnen worden. De voorwaarden worden verdeeld in 'algemene voorwaarden' en 'voorwaarden per zone'. De algemene voorwaarden kunnen ruimtelijk, financieel, technisch, prioritair of procesmatig van aard zijn. Hieronder wordt eerst ingegaan op de algemene voorwaarden. Vervolgens wordt de totstandkoming van de zones en de voorwaarden per 'zone' toegelicht in respectievelijk paragraaf 2.2 en paragraaf 2.3.

#### Algemene voorwaarden duurzame opwek

##### Ruimtelijk

- De ontwikkeling van een initiatief voor het opwekken van duurzame energie heeft invloed op andere initiatieven in een mogelijke zone. Indien er meerdere initiatieven zijn in dezelfde zone geeft de gemeente de voorkeur aan bundeling van initiatieven in één project.
- Bij ontwikkeling van een hernieuwbaar energieproject moet de huidige functie worden meegenomen in de afweging.
- Er moet zoveel als mogelijk een combinatie worden gemaakt met minimaal één ander thema zoals recreatie, natuurontwikkeling, waterbeheer, bodemdaling, landschapsversterking etc.
- De ruimtelijke kwaliteit van een gebied moet zoveel mogelijk behouden blijven of zelfs versterkt worden.
- Ontwikkeling van zonnevelden of windturbines mag de kernkwaliteit van een gebied geen onevenredige schade toebrengen.
- Bij de afweging van een initiatief moet ook rekening worden gehouden met inpassing van extra elementen zoals omvormers of trafohuisjes.
- Voor kleinschalige ontwikkelingen voor eigen gebruik geldt dat deze algemeen worden toegestaan bij boerenerven en lintbebouwing.
- Er geldt een monitoringsverplichting voor initiatiefnemers van grootschalige windturbines en van zonnevelden groter dan 10 ha. Door middel van periodieke verslaglegging dienen initiatiefnemers aan te tonen dat de projecten blijven voldoen aan de gestelde voorwaarden, bijvoorbeeld op het gebied van windturbinegeluid of ten aanzien van de vereiste koppelingen bij een zonnepark met thema's als bodemdaling of biodiversiteit. Initiatiefnemers van deze projecten voeren daarnaast een nulmeting uit van de betreffende effecten.

##### Financieel

- Voor ieder initiatief geldt dat een participatieplan moet worden opgesteld en een voorstel voor financiële participatie moet worden ingediend.

##### Technisch

- Er moet ook rekening worden gehouden met de huidige en toekomstige capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. Door zowel op zonne-energie als op kleine windmolens in te zetten wordt de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk beter benut. Bovendien biedt een combinatie van wind- en zonne-energie op jaarbasis meer evenwicht in aanbod van en



vraag naar elektriciteit. Voor de toekomst kan dit mogelijk ook gaan spelen voor de combinatie van zonnevelden en grootschalige windenergie. Initiatiefnemers in zones waar zowel wind- als zonne-energie mogelijk is dienen aan te tonen dat de ontwikkeling van de ene techniek de ontwikkeling van de andere techniek op dezelfde locatie niet uitsluit. Daarnaast wordt van deze initiatiefnemers verwacht dat zij de mogelijkheden voor een combinatie van wind- en zonne-energie in deze zones onderzoeken.

### Prioritair

- Zon op (grootschalig) dak wordt gezien als iets waar sterk op moet worden ingezet in Oudewater, conform de zonneladder. Het gaat om al het geschikte dakoppervlak, onafhankelijk van de locatie (in het buitengebied of juist in de stedelijke context).
- Kleinschalige opwek voor eigen gebruik (zon op dak, windmolens tot 20 meter ashoogte en zonnevelden tot 1 ha) is toegestaan.
- Zonnevelden hebben de voorkeur boven windturbines.

### Procesmatig

- De planologische toestemming voor de bouw en het gebruik van een zonneveld of een windpark wordt voor bepaalde tijd verleend. Daarmee wordt zeker gesteld dat de activiteiten een tijdelijk karakter hebben.
- Op basis van het afwegingskader worden bepaalde zones opengesteld voor het indienen van projectvoorstellen. Bij de omgevingsvergunningaanvraag moet door middel van een analyse voor de betreffende locatie worden aangetoond dat aan de voorwaarden wordt voldaan.
- Zie de Hoofdstuk 3 en de bijlage Stappenplan voor meer informatie over het te doorlopen proces.

## Algemene voorwaarden Wind<sup>2</sup>

### Ruimtelijk

- Er worden twee typen windturbines onderscheiden: kleine windmolens (boerenmolens van circa 15 kW en met een maximale ashoogte van 20 m) en grootschalige windturbines.
- Bij ontwikkeling van grootschalige turbines moeten deze een grootschalige landschappelijke lijn versterken (in overleg met buurgemeenten).
- Wanneer verschillende windparken worden gerealiseerd in het open landschap en binnen 10 km afstand van elkaar, bestaat volgens het PlanMER Omgevingsvisie provincie Utrecht het risico van visuele interferentie. Om dit te voorkomen mogen windparken in het open landschap binnen deze afstand van elkaar maximaal 10% afwijken in tiphoogte. Daarnaast vindt er afstemming plaats met buurgemeenten.
- Voor kleinschalige windmolens geldt dat deze algemeen worden toegestaan bij boerenerven en lintbebouwing. Deze windmolens moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:
  - Maximaal 2 kleine windmolens per perceel
  - De windmolens moeten zo dicht mogelijk bij of in het bouwblok worden gerealiseerd

---

<sup>2</sup> Opgenomen met het oog op mogelijke ontwikkelingen na 2030 en om in normstelling gelijk op te lopen met de gemeenten in de Lopikerwaard, te weten Montfoort, Lopik, Woerden en IJsselstein.

### Technisch:

- Er worden twee typen windturbines onderscheiden: kleine windmolens (boerenmolens van circa 15 kW en met een maximale ashoogte van 20 m) en grootschalige windturbines.
- Er gelden restricties voor veiligheid en milieu. Binnen deze restricties mogen er geen windturbines ontwikkeld worden. Deze restricties gaan naast veiligheidsmarges ook over afstanden voor geluidsoverlast en slagschaduw. De restrictie-afstanden zijn afhankelijk van het type turbine. Gemeente Oudewater hanteert een strengere geluidsnorm dan wettelijk is opgelegd. Dit in het kader van geluidshinder door windturbines. In de Bijlage Restricties wordt uitgelegd dat de geluidsnorm voor geluid door windturbines (47 dB (Lden) is vertaald naar een afstand van 300 meter bij losse bebouwing en 500 meter voor woonkernen. Dit is een vuistregel; bij een meer concrete windlocatie moet altijd onderzoek gedaan worden of de norm niet overschreden wordt. Hierin spelen ook andere factoren een rol, zoals de overheersende windrichting. Gemeente Oudewater vergroot deze afstand tot ten minste 500 meter bij bebouwing om zo geluidshinder nog verder te beperken. Dit heeft invloed op de locaties waar in theorie mogelijkheden zijn voor windturbines. Meer informatie hierover is opgenomen in de Bijlage Restricties.
- In de Provinciale Omgevingsverordening Utrecht zijn beleidsregels opgenomen voor windenergie. Er zijn gebieden benoemd waar specifieke bescherming geldt voor natuur, stilte, cultuur of een andere bescherming. Het karakter van deze regelgeving is dat een toets zou moeten uitwijzen of er daadwerkelijk een significant effect is op deze beschermde gebieden.
- Voor kleine windmolens met een rotordiameter gelijk aan of groter dan 2 m is het Activiteitenbesluit milieubeheer (en de ministeriële Activiteitenregeling milieubeheer) van toepassing.

### Financieel

- Initiatiefnemers moeten in ieder geval de gedragscode Wind op Land van brancheorganisaties NWEA onderschrijven en aan de bijbehorende voorwaarden voldoen.

### Procesmatig

- Grootschalige windturbines zijn vanaf grote afstand zichtbaar. Grootschalige wind moet daarom altijd bovenlokaal (met buurgemeenten) worden afgestemd.
- Initiatiefnemers van grootschalige windprojecten publiceren jaarlijks een rapportage over ontvangen klachten en klachtenafhandeling.

## Algemene voorwaarden Zon

### Ruimtelijk

- Er wordt een onderscheid gemaakt in kleinschalige zonnevelden bedoeld voor eigen gebruik (max 1 hectare<sup>3</sup>) en grootschalige zonnevelden (>1 hectare)
- Bij het ontwerp van een zonneveld moet rekening worden gehouden met bodembederf, in het bijzonder in zones waar sprake is van bodemdroogte en/of waar de bodemecologie onder druk staat. Ook dient men rekening te houden met de Wet Bodembescherming (in verband met draagconstructies).
- Voor de maximaal toegestane hoogte van zonnevelden wordt onderscheid gemaakt tussen zuidgeoriënteerde opstellingen en oost-west georiënteerde opstellingen. Dit heeft te

---

<sup>3</sup> Concept PARK-advies RES, geeft aan 2 hectare als kleinschalig. Met aanscherping vanuit veenweide in beweging (gemeente Woerden) is dit teruggebracht tot 1 hectare wegens het kleinschalige karakter van het landschap.

maken met de afweging tussen effecten op de bodemkwaliteit enerzijds en behoud van het zicht over de zonnepanelen anderzijds:

1. Bij zuidgeoriënteerde opstellingen is het mogelijk om negatieve effecten op de bodem te beperken door voldoende ruimte vrij te houden onder (en tussen) de rijen met panelen. Zeker in gebieden waar sprake is van bodemdroogte en/of waar de bodemecologie onder druk staat verdient dit de voorkeur. Om enige ruimte onder de panelen mogelijk te maken geldt voor zuidgeoriënteerde zonnevelden een maximale hoogte van 2,5 m.
  2. Bij een oost-west georiënteerde opstelling is echter altijd sprake van een negatieve invloed op de bodem, ongeacht de hoeveelheid ruimte die vrij blijft onder de panelen. Er komt bij deze paneeloriëntatie immers weinig zonlicht tot de bodem en het regenwater wordt in te hoge mate ongelijkmatig verdeeld. Bij de afweging tussen zichtlijnen en het tegengaan van bodembederf heeft daarom in deze gevallen het behoud van het zicht over de panelen de voorkeur. Om die reden geldt voor oost-west georiënteerde zonnevelden een maximale hoogte van 1,5 m.
- Voor kleinschalige zonnevelden geldt dat deze algemeen worden toegestaan bij boerenerven en lintbebouwing. Deze zonnevelden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:
    - Inpassing in het groen en de structuur van het landschap i.v.m open zichtlijnen
    - Maximaal 2,5 m hoog
    - Meenemen transformatorhuisjes ed. in inpassingsplan
    - Panelen zoveel mogelijk in de richting van het landschap
    - Kleinschalige zonnevelden moeten zo dicht mogelijk bij of in bouwblokken worden gerealiseerd
  - Er moet bij grootschalig zon een combinatie worden gemaakt met minimaal één van de thema's die in de betreffende zone spelen, zoals recreatie, natuurontwikkeling, waterbeheer, bodemdaling, landschapsversterking etc.
  - Het inpassen van een zonneveld blijft altijd een locatiespecifieke aangelegenheid; Hierbij moet aandacht besteed worden aan de structuur van het onderliggende landschap en aan de randen van het zonneveld. Afscheidingen kunnen gemaakt worden door wallen, lage begroeiing, sloten of hekwerken. Hierbij geldt dat bij open landschappen de omheining niet boven de 1,5 m uit dient te komen. Beplanting of hekwerken rondom de zonnevelden mogen namelijk niet het open zicht belemmeren.
  - Het is niet toegestaan om sloten te dempen bij de ontwikkeling van een zonneveld. De bestaande kavelstructuur moet in stand blijven.

### Technisch:

- In de gemeente gelden naast restricties voor zonnevelden, ook 'toetsingsvlakken'. Dit betekent dat er beleid geldt dat kan conflicteren met de ontwikkeling van een zonneveld. Er moet getoetst worden in hoeverre een ontwikkeling botst met het beleid en er kan gekeken worden of er mogelijkheden zijn om te compenseren of aan te passen zodat een ontwikkeling wel mogelijk is. Voor concrete initiatieven dient getoetst te worden of deze niet in strijd zijn met de betreffende waarden die worden beschermd, zoals bijvoorbeeld Unesco Werelderfgoed (cultuurhistorie) of weidevogel gebieden (natuurwaarden).
- Er mogen geen zonnevelden worden ontwikkeld in Natuurnetwerk Nederland gebieden of Natura 2000 gebieden.
- De maximaal toegestane hoogte voor zonnevelden in de gemeente is 2,5 m. Zonnevelden tot een hoogte van 1,5 m, hebben echter als voordeel dat men over de panelen heen kan

kijken. Wanneer er sprake is van een zonneveld hoger dan 1,5 m dient er onderbouwd te worden waarom dat het geval is en met welk thema er een koppeling plaatsvindt.

### Financieel

- Initiatiefnemers moeten in ieder geval de gedragscode Zon op Land van brancheorganisatie Holland Solar onderschrijven en aan de bijbehorende voorwaarden voldoen.

### Criteria bij nader onderzoek

In het afwegingskader worden verschillende zones beschreven. Per zone wordt aangegeven wat de draagkracht is voor grootschalige opwek door zon of wind. Ook binnen iedere zone is er een variëteit in landschap, schaal, richting of functie. Voordat er kan worden overgegaan op verdere stappen richting ontwikkeling zal de gemeente inzichtelijk maken wat de maximale landschappelijke draagkracht is van de potentiële zoekgebieden is voor zonne- en windenergie. Dit wil zeggen dat het maximale aantal hectare zonne-energie en/of het maximale aantal windturbines per zone wordt bepaald. Daarbij wordt rekening gehouden met meerdere landschappelijke criteria (conform het planMER ontwerp provinciale omgevingsvisie Utrecht). Deze lijst is niet uitputtend, maar geeft een beeld van de vervolgvragen die de gemeente gaat uitwerken per zone.

- In welke mate wordt de leefbaarheid van het landschap beïnvloed?
- In welke mate wordt de openheid van het gebied beïnvloed?
- In welke mate wordt de schaal van het landschap beïnvloed?
- In welke mate worden de zichtlijnen in het landschap beïnvloed?
- In welke mate blijft het reliëf van het landschap herkenbaar?

Door een grondige landschappelijke analyse uit te voeren op basis van simulaties vanuit meerdere zichtpunten kan er een meer gegrond antwoord op deze vragen komen.

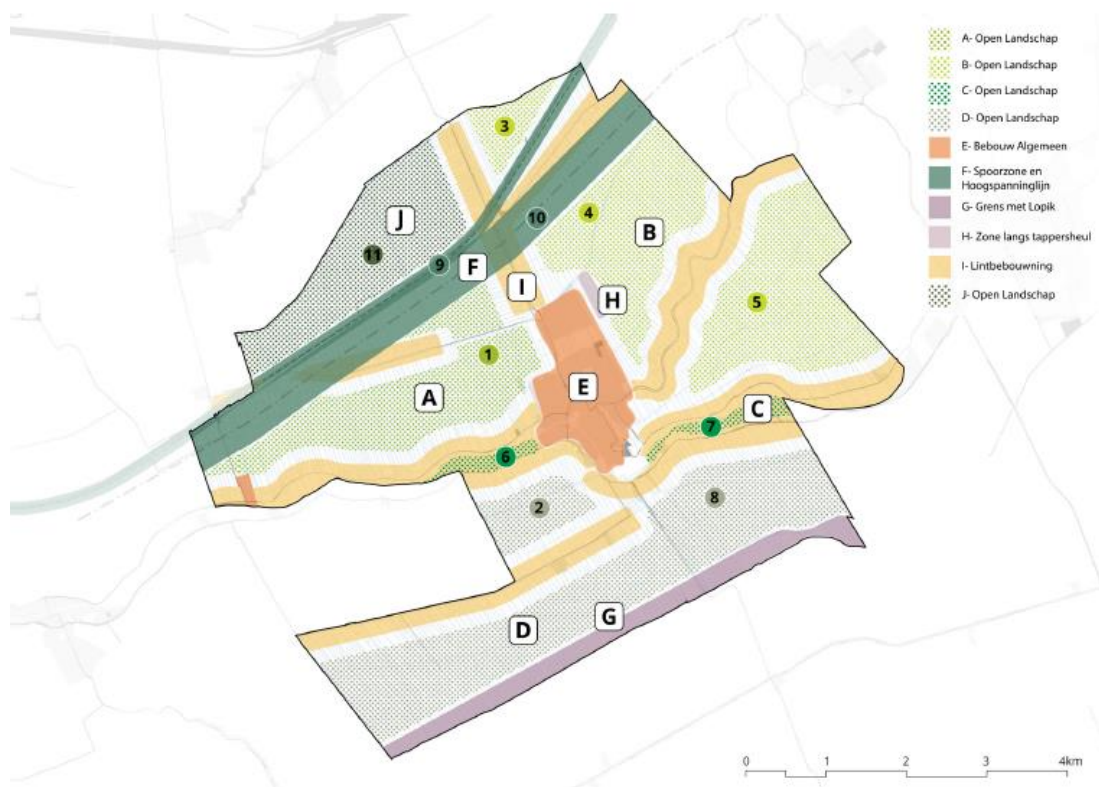
## 2.2 Totstandkoming zones

Ten behoeve van het afwegingskader wordt het grondgebied van gemeente Oudewater ingedeeld in verschillende zones. De algemene voorwaarden van paragraaf 2.1 gelden voor alle zones op de kaart. De zones zijn op basis van een aantal lijnen tot stand gekomen:

- Allereerst is een zonering tot stand gekomen op basis van de eerste inloopavonden met bewoners. Bewoners is gevraagd om zon of wind als 'fiches' op een kaart te verschuiven. Daarbij zijn bewoners gevraagd naar het 'waarom'. Waarom zien zij op bepaalde plekken landschappelijke draagkracht? Of waarom juist niet? Vaak leggen bewoners de link tussen een functie: 'langs het spoor' of 'langs het industrieterrein'. Zo is bijvoorbeeld zone H 'langs het industrieterrein' en zone F 'spoorzone' tot stand gekomen, maar ook het onderscheid bebouwing en open landschap kwam hieruit naar voren.
- De zoneringen zijn aangescherpt op basis van landschappelijke eigenschappen in overleg met landschapsexperts. Zo hebben de gebieden in het open landschap een verschillende structuur en maatvoering; zone C is een uiterwaardenlandschap en heeft een andere structuur dan zones die een veenweidelandschap beslaan. Ook zijn er verschillen in de verkavelingspatronen sommige historische verkavelingen zijn meer intact. Er is dus meer onderscheid gemaakt tussen de verschillende zones 'open landschap'.
- Tevens zijn de zones aangescherpt op basis van de specifieke opgaven of waarden die in het gebied gelden, wederom in gesprek met landschapsexperts en erfgoedexperts. Zo wordt gebied B gekenmerkt door hoge cultuurhistorische waarden, en wordt gebied J gekenmerkt door relatief veel bodemdaling.

- De zones zijn dus tot stand gekomen vanuit functionele, ruimtelijke en landschappelijke aspecten. De zones zijn kortgezegd ingedeeld op basis van functies (bebouwd/agrarisch etc.), schaalgrootte van het landschap (open, besloten) en richting of structuur van het landschap.

De begrenzing van de zones is indicatief. Dit komt door het verschil in het open zicht dat op een specifieke locatie aanwezig is. Voor bebouwingszones geldt de richtlijn dat de bebouwingszones ongeveer 200 meter rondom de fysieke bebouwing gelden. Bij ontwikkelingen op grotere afstand gelegen in het open landschap, moet wel altijd nog getoetst worden wat dit betekent voor het horizonbeeld van omwonenden.



Figuur 1. Indeling zones op kaart.

## 2.3 Voorwaarden per locatie

Per zone wordt aangegeven wat de draagkracht is voor (grootschalige) opwek door zon of wind. Per zone wordt er daarnaast verwezen naar thema's die (kunnen) raken aan de opwek van duurzame energie.

### Tien zones

Zone A, B, C, D en G, H en J delen het open landschap in. Het onderscheid is gemaakt op basis van verschil in grootte en structuur van de veenweidegebieden. Dit verschil is voornamelijk te zien tussen gebieden ten noorden of ten zuiden van de Hollandsche IJssel. Verder is er een onderscheid gemaakt in de mate van bodemdaling. De zones zijn vaak omkaderd door de lintbebouwing..

### A. Veenweidegebied met veel bodemdaling

- Geen wind
- Grootschalige zonnevelden clusteren, niet versnipperd
- Zonnevelden inpassen in groen en de structuur van het landschap i.v.m. open zichtlijnen.
  - Meenemen transformatorhuisjes ed. in inpassingsplan
  - Panelen zoveel mogelijk in de richting van het landschap
- Ontwikkeling van grootschalig zon moet gekoppeld worden aan in ieder geval één van de thema's die hier spelen. Bovendien mogen de waarden van deze thema's niet onevenredig geschaad worden
  - Landschappelijke structuren
  - Lage waarden biodiversiteit
  - Bodemdaling
  - Cultuurhistorische waarde

### B. Veenweidegebied van hoge cultuurhistorische waarde

- Geen grootschalig wind
- Grootschalige zonnevelden in zone B-3 clusteren, niet versnipperd
- Zonnevelden inpassen in groen en de structuur van het landschap i.v.m. open zichtlijnen.
  - Meenemen transformatorhuisjes ed. in inpassingsplan
  - Panelen zoveel mogelijk in de richting van het landschap
- Ontwikkeling van grootschalig zon wordt alleen toegestaan in zone B-3 en moet gekoppeld worden aan in ieder geval één van de thema's die hier spelen. Bovendien mogen de waarden van deze thema's niet onevenredig geschaad worden
  - Landschappelijke structuren
  - Lage waarden biodiversiteit
  - Droogte,
  - Cultuurhistorische waarde in B4
  - Grenszone natuurgebied B4

### C. Uiterwaardenlandschap tussen de lintbebouwing

- Geen grootschalig wind
- Geen grootschalig zon

### D. Veenweidegebied, zuidzijde IJssel

- Geen grootschalig wind
- Grootschalige zonnevelden clusteren, niet versnipperd
- Zonnevelden inpassen in groen en de structuur van het landschap i.v.m. open zichtlijnen.
  - Meenemen transformatorhuisjes ed. in inpassingsplan
  - Panelen zoveel mogelijk in de richting van het landschap
- Ontwikkeling van grootschalig zon moet gekoppeld worden aan in ieder geval één van de thema's die hier spelen. Bovendien mogen de waarden van deze thema's niet onevenredig geschaad worden
  - Landschappelijke structuren
  - Lage waarden biodiversiteit
  - Hoge waarden van biodiversiteit behouden
  - Bodemdaling,
  - Cultuurhistorische waarde
  - Aangrenzende natuurzone (D8)
  - Hoge kansrijkheid archeologische waarden

### E. Bebouwd gebied

- Geen wind
- Geen zonnevelden
- Zonnepanelen op alle daken
  - Rekening houden met monumentale daken, zodat stadsgezicht niet wordt aangetast
- In deze zone zijn elementen van cultuurhistorische waarde aanwezig. Dit heeft invloed op de inpassing van duurzame energie

### F. Spoorzone en Hoogspanningslijn

- Geen grootschalig wind
- Zonnevelden in afstemming met buurgemeenten, en met ontwikkelingen in zone J. Tevens inpassen in groen en de structuur van het landschap i.v.m. open zichtlijnen
  - Meenemen transformatorhuisjes ed. in inpassingsplan
  - Panelen zoveel mogelijk in de richting van het landschap
  - Voor (kleinschalige) zonneparken langs het spoor geldt geen maximale omvang in ha. In plaats daarvan kan er worden gewerkt met een maximale breedte vanaf het spoor (bv. 25 m breed over een lengteafstand langs de weg van 500 m). In dit geval dienen de initiatiefnemers een landschapsarchitect te betrekken om een maximale breedte te bepalen en te zorgen voor een goede landschappelijke inpassing
  - Waar mogelijk dient een koppeling te worden gemaakt met geluidsschermen
- Ontwikkeling van grootschalige zon moet gekoppeld worden aan in ieder geval één van de thema's die hier spelen. Bovendien moeten de waarden van deze thema's niet onevenredig geschaad worden
  - Landschappelijke structuren
  - Hoge waarden van biodiversiteit behouden
  - Bodemdaling
  - Cultuurhistorische waarde
  - Geluidsoverlast
  - Aangrenzende natuurzone

### G. Grens met Lopik

- Optioneel zoekgebied voor grote windturbines op landschapslijn langs gemeentegrens. Regionale afstemming is daarbij noodzakelijk.
- Geen kleinschalige windmolens
- Zonnevelden inpassen in groen en de structuur van het landschap i.v.m. open zichtlijnen.
  - Meenemen transformatorhuisjes ed. in inpassingsplan
  - Panelen zoveel mogelijk in de richting van het landschap
- Ontwikkeling van grootschalig zon moet gekoppeld worden aan in ieder geval één van de thema's die hier spelen. Bovendien mogen de waarden van deze thema's niet onevenredig geschaad worden
  - Landschappelijke structuren
  - Hoge waarden van biodiversiteit behouden
  - Bodemdaling
  - Aangrenzende natuurzone, rondom Willeskop
  - Hoge archeologische verwachtingswaarde



## H. Strook langs industrieterrein Tappersheul

- Geen grootschalig wind
- Zonnevelden inpassen in het groen. Het zoekgebied ligt ten oosten van de recreatieve groenstrook
- Ontwikkeling van grootschalige zon moet gekoppeld worden aan in ieder geval één van de thema's die hier spelen. Bovendien mogen de waarden van deze thema's niet onevenredig geschaad worden
  - Landschappelijke structuren
  - Lage waarden van biodiversiteit
  - Droogte
  - Geluidsoverlast
  - Recreatie

## I. Lintbebouwing

- Geen grootschalig wind
- Kleinschalige windmolens voor eigen gebruik op boerenerven kunnen ontwikkeld worden mits ze visueel onderdeel zijn van het erfensemble
  - Maximaal 2 kleine windmolens per perceel
  - De windmolens moeten zo dicht mogelijk bij of in het bouwblok worden gerealiseerd
- Geen grootschalig zon
- Kleinschalige zonnevelden voor 'eigen gebruik' mogelijk op bebouwd oppervlak (erf) zolang het visueel onderdeel blijft van erfensemble
  - Inpassen in groen en de structuur van het landschap i.v.m. open zichtlijnen.
  - Meenemen transformatorhuisjes ed. in inpassingsplan
  - Panelen zoveel mogelijk in de richting van het landschap
  - Kleinschalige zonnevelden moeten zoveel mogelijk in of nabij bouwblokken worden gerealiseerd
- Kleinschalige bedrijfsterreinen (grondbedrijven, aannemerijen e.d.) langs de linten in het buitengebied kunnen transformeren naar zonnevelden als de bedrijfsgebouwen worden gesaneerd
- In deze zone zijn elementen van cultuurhistorische waarde aanwezig. Dit heeft invloed op de inpassing van duurzame energie. Zie bijlage voor toetsingsvlak cultuurhistorische waarde.

## J. Veenweidegebied met veel bodemdaling, langs spoor

- Geen grootschalig wind
- Zonnevelden in afstemming met buurgemeenten en met ontwikkelingen in zone F. Tevens inpassen in groen en de structuur van het landschap i.v.m. open zichtlijnen.
  - Meenemen transformatorhuisjes ed. in inpassingsplan
  - Panelen zoveel mogelijk in de richting van het landschap
  - Voor (kleinschalige) zonneparken langs het spoor geldt geen maximale omvang in ha. In plaats daarvan kan er worden gewerkt maximale breedte vanaf het spoor (bv. 25 m breed over een lengteafstand langs de weg van 500 m). In dit geval dienen de initiatiefnemers een landschapsarchitect te betrekken om een maximale breedte te bepalen en te zorgen voor een goede landschappelijke inpassing

- Ontwikkeling van grootschalig zon moet gekoppeld worden aan in ieder geval één van de thema's die hier spelen. Bovendien moeten de waarden van deze thema's niet onevenredig geschaad worden
  - Landschappelijke structuren
  - Hoge waarden van biodiversiteit behouden
  - Bodemdaling
  - Cultuurhistorische waarde
  - Geluidsoverlast
  - Aangrenzende natuurzone

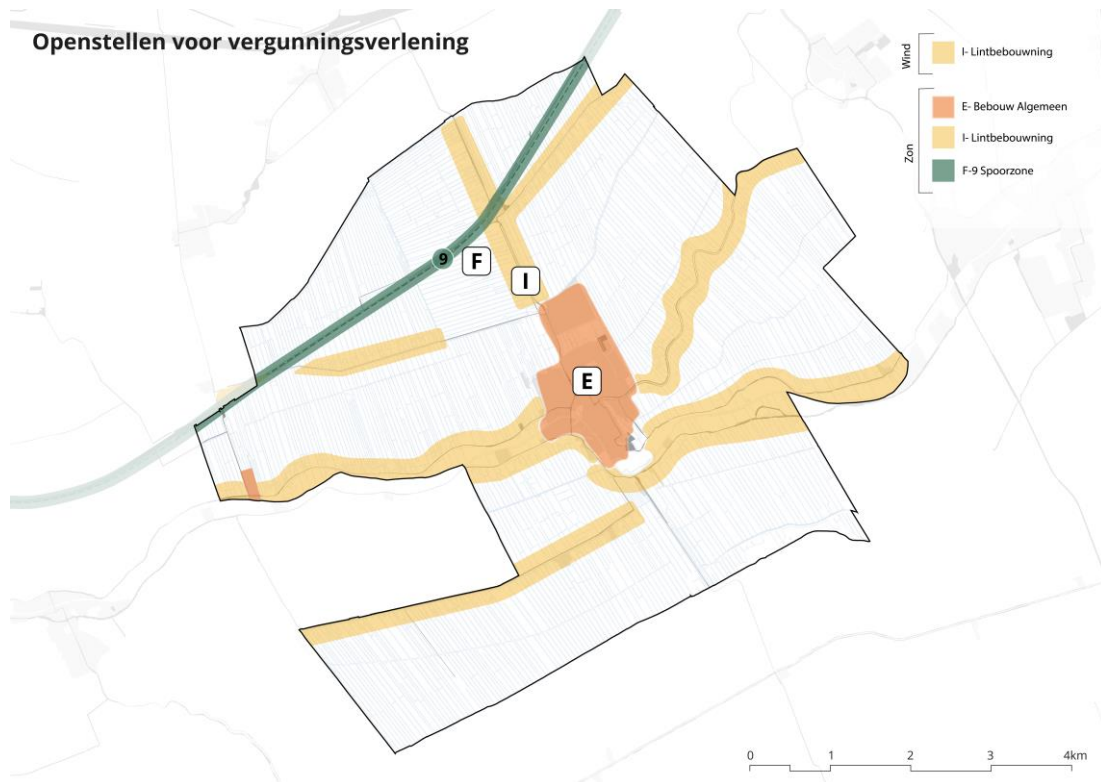
## 2.4 Prioritering

In de beschrijving van de verschillende zones (A-J) wordt niet ingegaan op een voorkeursvolgorde voor gebieden die als eerste zouden moeten worden benut voor de opwek van duurzame energie. Tijdens meerdere sessies met bewoners en experts is het gegaan over de gebieden die als eerste of juist als laatste opgesteld zouden moeten worden voor vergunningverlening van projecten omtrent duurzame opwek. Deze volgorde kan voor zon en wind verschillend zijn. De volgorde toont aan in welke zones als eerste gezocht kan worden naar ontwikkelingen in het kader van de opwek van duurzame elektriciteit. Dit afwegingskader maakt het enerzijds makkelijker om te reageren op initiatieven in de gemeente. Anderzijds kan er gekeken worden welke locaties actief gestimuleerd kunnen worden om invulling te geven aan de opgave duurzame energie opwek die in de RES beschreven staat. De prioritering van voorliggend afwegingskader is gebaseerd op de zonneladder

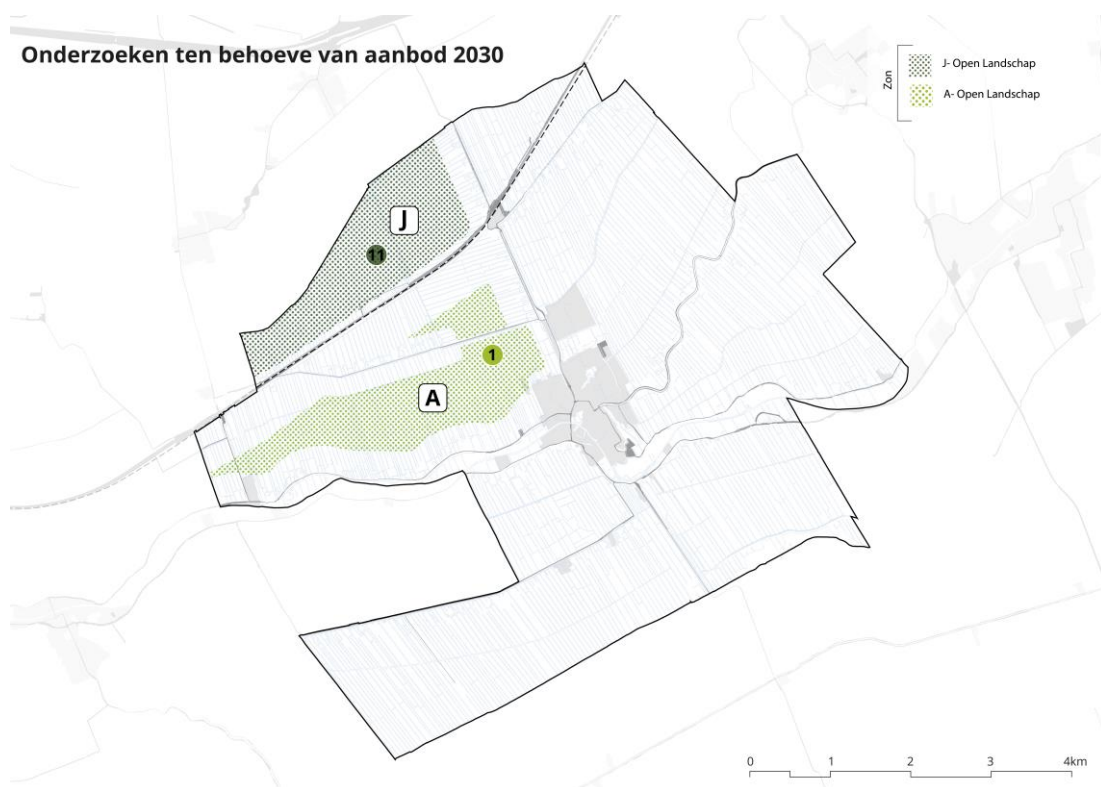
Er is in de prioritering een vierdeling gemaakt:

1. Zones die worden opengesteld voor vergunningverlening
2. Zones die worden onderzocht ten behoeve van realisatie voor 2030
3. Zones die worden onderzocht ten behoeve van realisatie 2030-2050
4. Zones die uitgesloten worden en ook niet onderzocht worden

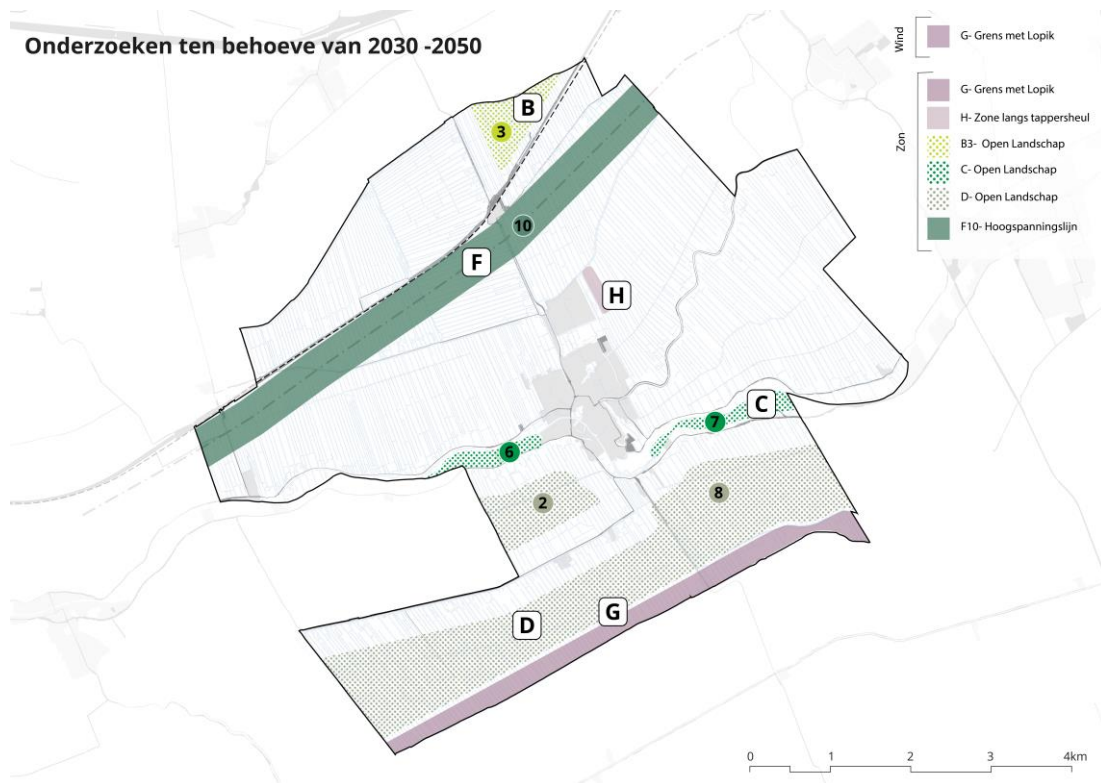
Deze vier categorieën worden hieronder op kaartmateriaal gepresenteerd:



Figuur 2. Voorkeurszones



Figuur 3. Verdiepend onderzoek nodig, realisatie voor 2030.



*Figuur 4. Verdiepend onderzoek nodig, realisatie tussen 2030 en 2050.*



*Figuur 5. Zones die zijn uitgesloten als zoekgebied voor hernieuwbare energie.*

Het meest relevant zijn de zones in categorie 1. Deze zullen immers als eerste worden opgesteld voor eventuele ontwikkelingen (met inachtneming van de gestelde voorwaarden). De indeling van de zones in één van de vier categorieën kan gedurende de tijd veranderen. Zo kunnen zones die in eerste instantie nog niet worden opgesteld voor ontwikkelingen in verloop van tijd toch ook in de eerste categorie met hoogste prioriteit komen:

- Het kan zijn dat de benodigde hoeveelheid opwek groter of kleiner wordt. Dit kan van invloed zijn op de inzet die nodig is van de gemeente. Sommige zones kunnen hierdoor in een latere fase toch worden opengesteld voor vergunningsverlening, met inachtneming van de gestelde voorwaarden en zolang de hoeveelheid past binnen de door de raad vastgestelde opgave. De totale hoeveelheid opwek door middel van grootschalige zonnevelden en/of grootschalige windenergie kan enkel groter worden wanneer de raad daarmee instemt.
- Het kan zijn dat nieuw onderzoek nieuwe inzichten geeft. Naar aanleiding van dergelijk onderzoek kan een zone een andere positie op het kader krijgen.

De hoofdbevindingen van de voorkeursvolgorde komen uit de punten die zijn opgehaald tijdens de inloopavonden met bewoners en de verdiepende sessies met ruimtelijke experts vanuit de gemeente (Zie paragraaf 1.3). In sommige gevallen sluiten de bevindingen tijdens de bewonersavonden niet volledig aan met de bevindingen op ruimtelijk gebied. Het belang van het landschap en de cultuurhistorische waarde van de gemeente Oudewater maakt dat de gemeente restrictief wil omgaan met het openstellen van gebieden voor grootschalige energieprojecten. Dat betekent dat initiatieven in eerste instantie slechts in een beperkt aantal zoekgebieden mogelijk zijn. Pas wanneer de opgave niet haalbaar blijkt in deze zoekgebieden wordt een volgend zoekgebied opengesteld. Het alternatief zou zijn om te kiezen voor een meer evenredige verdeling van de opgave over de verschillende zoekgebieden van Oudewater door de zoekgebieden gelijktijdig open te stellen voor initiatieven en te sluiten zodra er voldoende projecten vergund zijn om in de bijdrage aan de regio te voldoen. De gemeente vindt deze laatste optie onwenselijk vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit.

Er zijn ook specifieke zones waarin de bevindingen tijdens de bewonersavonden niet volledig aansluiten bij de bevindingen op ruimtelijk gebied, dit speelt in de te onderzoeken zones ten behoeve van realisatie voor 2030. Een voorbeeld is de lage prioriteit van grondgebonden zon in zone A die uit de bewonerssessies naar voren kwam. Tegelijkertijd kwam tijdens de sessies wel naar voren dat grondgebonden zon zoveel mogelijk gekoppeld zou moeten worden aan andere ruimtelijke opgaven (zoals het tegengaan van bodemdaling). Deze opgaven speelt in zone A. De gemeente doet onderzoek naar de locatie waar dergelijke opgaven als eerst geagendeerd worden; opwek door grondgebonden zon wordt hier dan in meegenomen. Naast de inloopavonden en de verdiepende sessies met experts heeft de zonneladder een rol gespeeld bij de totstandkoming van de voorkeursvolgorde, conform het raadsbesluit van 11 maart 2021.

Op basis van de informatie die tijdens de bewonerssessies en de expertsessies is opgehaald en op basis van de zonneladder is volgende verdeling van de zones over de vier categorieën gemaakt:

### Voorkeursvolgorde

1. Zones die open worden gesteld voor vergunningsverlening:
  - a. Zon op bebouwing, conform de landelijke zonneladder (zone E en zone I);
  - b. Kleinschalig wind voor eigen gebruik (zone I);
  - c. Kleinschalig zon voor eigen gebruik (zone I);

- d. Zon in en langs spoorberm, conform de landelijke zonneladder (zone F)
- 2. Zones waar nog verdiepend onderzoek moet plaatsvinden om te onderzoeken welke locatie het meest geschikt is voor een bijdrage vóór 2030:
  - a. Grootschalige zonnevelden in combinatie met aanpak bodemdaling in Zone J -11 (westkant, afhankelijk van bodemdalingsgebied)
  - b. Grootschalige zonnevelden in combinatie met aanpak bodemdaling in Zone A-1 (westkant, afhankelijk van bodemdalingsgebied)
- 3. Zones waar eventueel op langere termijn onderzoek naar wordt gedaan ten behoeve van realisatie in de periode 2030-2050; deze zones worden nog niet opengesteld voor vergunningsverlening:
  - a. Grootschalige zonnevelden in het open landschap: Onderzoek vanuit afdeling Ruimtelijke Ordening van de gemeente voor grootschalig zon in combinatie met recreatie-ontwikkeling, bodemdalingsopgave etc. Hierbij wordt tevens onderzocht waar en wanneer deze ander opgaven worden ingevuld. Bij de afweging van een grootschalig zonneveld wordt nadrukkelijk benoemd dat deze afhankelijk is van de uitkomsten en ruimtelijke samenhang van categorie 2. Vanuit het traject met de bewoners is de voorkeursvolgorde binnen deze polders van hoog naar laag:
    - i. Zone H strook langs industrieterrein Tappersheul
    - ii. Zone G grens met gemeente Lopik
    - iii. Zone C uiterwaardenlandschap tussen de lintbebouwing en D Veenweidegebied, zuidzijde IJssel
    - iv. Zone B-3, onderdeel van veenweidegebied van hoge cultuurhistorische waarde
  - b. Grootschalig wind langs grenszone met Lopik (zone G): hiervoor is verdiepend onderzoek nodig. Bovendien is deze voorkeur afhankelijk van de ontwikkelingen van wind in de buurgemeenten.
- 4. Geen voorkeur: deze zones worden uitgesloten en voorlopig ook niet onderzocht:
  - a. Wind in het open landschap (uitgezonderd zone G)
  - b. Zon en wind in de stadsrandzone
  - c. Grootschalig zon in zone B-4 en B-5



Figuur 6. Voorkeursvolgorde.



### Extra onderzoek

Er zijn nog extra onderzoeksvragen opgehaald. Deze lijst is niet uitputtend. Op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken kunnen bepaalde zones die voorlopig niet worden opengesteld voor ontwikkelingen toch een 'stapje naar boven' verplaatsen.

Onderzoeksvragen:

1. De wijze waarop grote windturbines in het landschap worden beleefd is vooraf moeilijk in te schatten. Onderzoek d.m.v. simulaties moet hier inzicht in geven en nadere richtlijnen bieden voor de plaatsing en de aan te houden afstanden.
2. Tijdens het lopende gebiedsproces wordt samen met inwoners en experts nader onderzocht wat de gewenste omvang is van zonnevelden in het open landschap van Oudewater. Door middel van ontwerpend onderzoek kan daarnaast de maximale draagkracht (het maximale aantal windturbines en het aantal hectares zonneveld) van de potentiële zoekgebieden worden bepaald. Daarbij wordt gekeken naar de effecten op het landschap, de inpasbaarheid van grotere zonnevelden en mitigerende maatregelen om de contouren van grote zonnevelden 'te verzachten'.
3. Is inpassing van windturbines beter parallel aan de landschapslijnen of juist haaks erop?
4. Hoe moeten windturbines worden geplaatst (en welke minimale hoogte) dat weidevogels er niet door worden gehinderd?
5. Welke organisatie is nodig om tot kavelruil te komen waardoor boeren die willen stoppen kunnen bijdragen aan een zonneveld en boeren die hun bedrijf willen voortzetten naar geschikte gronden kunnen verplaatsen.

## 3. Participatie

### 3.1 De totstandkoming van een initiatief

Hieronder is een stapsgewijze beschrijving gegeven van de totstandkoming van een initiatief voor hernieuwbare energie ontwikkeling. Zie de bijlage Stappenplan voor een uitgebreide beschrijving van het te doorlopen proces.

Gemeente Oudewater ziet voordeel in een samenwerking tussen professionele marktpartijen en (organisaties van) inwoners, zoals coöperaties. Een initiatief bestaat uit een consortium met daarin ten minste:

- Grondeigenaren die bereid zijn de grondposities beschikbaar te stellen die nodig zijn voor het betreffende initiatief
  - Eén of meer ontwikkelaars voor wind- en/of zonne-energie
  - Eén of meer coöperaties of verenigingen (in oprichting) die in staat zijn om lokaal eigendom én zeggenschap over de energieproductie door met name inwoners van Oudewater te realiseren.
1. Een initiatief wordt voorbereid in samenwerking tussen initiatiefnemer en de omgeving, die in het proces is vertegenwoordigd door een of meer energiecoöperaties of verenigingen (in oprichting). De initiatiefnemer neemt contact op met de gemeente, zodat de gemeente een projectleider kan toewijzen die het participatieproces coördineert. Samen met de omgeving wordt een projectvoorstel ontworpen.
  2. Een initiatiefnemer heeft de inspanningsverplichting zich ervan te vergewissen of er andere aangrenzende initiatieven in voorbereiding zijn. Als dat het geval is komen zij samen tot één gezamenlijk project- en participatieplan.
  3. Een uitgebreid plan, opgesteld in samenwerking met de omgeving en de projectleider vanuit de gemeente, wordt ingediend bij de gemeente en voldoet aan de randvoorwaarden die in het afwegingskader grootschalige opwek zijn beschreven. Daarnaast is beschreven hoe er extra waarde wordt gecreëerd aan de thema's die er spelen..
  4. Het initiatief wordt getoetst en gescoord. De gemeente toetst naast het beleid voor grootschalige zonne- en windenergie ook op andere ruimtelijke en maatschappelijke thema's. De gebieden zoals vastgelegd in het afwegingskader worden niet nader opgedeeld. De gemeente bepaalt of een plan voldoende is om door te gaan met het traject richting indienen.
  5. Na vaststelling van het afwegingskader wordt een gebiedsproces doorlopen conform de bijlage Stappenplan, waarin de maximale draagkracht van het gebied wordt bepaald.

### 3.2 De verschillende fases van een initiatief

1. Gemeente Oudewater onderscheidt de volgende fasen in ontwikkeling en exploitatie van een project voor de opwek van duurzame energie:
  - Voorbereidingsfase: de fase waarin het voornemen wordt uitgewerkt, een participatietraject met de omgeving wordt gestart en onderzoeken worden uitgevoerd. Het einde van de voorbereidingsfase is het indienen van het uitgebreid projectplan
  - Vergunningenfase: de fase waarin ruimtelijke toestemming en overige vergunningaanvragen worden voorbereid en ingediend en waarin een vergunningprocedure wordt doorlopen

- Bouwfase: de fase waarin de installaties voor de opwek van duurzame elektriciteit worden gebouwd.
  - Exploitatiefase: de fase waarin de windturbines en zonnevelden stroom leveren
2. De betrokkenheid van bewoners start vroeg in de voorbereidingsfase. In overleg met de projectleider vanuit de gemeente stelt de initiatiefnemer een participatieplan vast, waarin in ieder geval aandacht wordt besteed aan de volgende aspecten:
    - Projectbeschrijving en begrenzing van het gebied waarbinnen omwonenden worden betrokken bij de voorbereiding van de ruimtelijke ontwikkeling
    - Inzet van communicatiemiddelen
    - Planning van participatiemomenten op hoofdlijnen
  3. Bij de vergunningverlening beoordeelt de gemeente een aanvraag op de volgende aspecten:
    - In hoeverre het plan aansluit op de karakteristieken van het gebied
    - In hoeverre het een bijdrage levert aan een klimaatbestendig Oudewater
    - In hoeverre er meerwaarde wordt gecreëerd voor de omgeving. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting.
    - In hoeverre er betrokkenheid is van inwoners en belanghebbenden. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting.
  4. Uiterlijk voordat het ruimtelijk besluit voor een duurzame energieproject in ontwerp wordt gepubliceerd, moeten afspraken over financiële participatie zijn opgenomen in een overeenkomst

### 3.3 De betrokkenheid van bewoners

Gemeente Oudewater wil dat inwoners en belanghebbenden vroegtijdig betrokken worden bij projecten rondom duurzame energie opwek. Dat wordt aangeduid als procesparticipatie. Dit kader beschrijft hoe dit proces moet verlopen en wat de rollen van de initiatiefnemer en de gemeente zijn.

1. De kring van belanghebbenden bij een ruimtelijk besluit over de opwek van duurzame energie bestaat uit enkele groepen. Gemeente Oudewater maakt hierbij het volgende onderscheid:
  - Direct omwonenden – Een windturbine is te horen, of het zonneveld is te zien, vanuit de woning of in de directe omgeving van de woning. Als uitgangspunt voor het open landschap wordt voor windenergie gedacht tienmaal de tiphoogte van de windturbine, en voor zonnevelden aan 250 meter vanuit de buitenranden van het zonneveld (bij afwezigheid van groene afscherming). In het geval deze afstand hele woonwijken bevat, wordt per geval en samen met de projectleider vanuit de gemeente bekeken wat een logisch gebied zou zijn. Gemeentegrenzen zijn niet leidend voor afbakening van de groep direct omwonenden.
  - Gebied – De windturbine of het zonneveld bevindt zich niet in de directe nabijheid (lees: binnen tienmaal de tiphoogte van de windturbine of 250 meter van het zonneveld) van een woning of bedrijfslocatie, maar heeft wel effect op iemands leefomgeving. In het geval van grootschalige windenergie kan het hele gemeentelijke grondgebied hieronder vallen. In het geval van een grootschalig zonneveld kan hiervoor over het algemeen een wijk of dorp gekozen worden. Dit kan eventueel uitgebreid worden tot de gehele landschappelijke zone van het afwegingskader, indien dit traject invloed heeft op mogelijke toekomstige trajecten elders in de betreffende zone.
  - Belangengroepen – Vanwege te beschermen belangen (landschap, natuur) vormen belangengroepen waarvan het werkgebied overlapt met het projectgebied een gesprekspartner voor de initiatiefnemers van duurzame energieprojecten.

2. Ondanks de coördinerende rol van de projectleider vanuit de gemeente is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor een participatieproces waarin inwoners worden betrokken bij de voorbereiding van een project. Een verslag van dit participatietraject moet worden ingediend bij de gemeente, gelijktijdig met het projectplan en de concept-vergunningaanvraag. Indien niet voldoende inspanningen zijn geleverd kan gemeente aandringen op aanvullende participatie

### 3.4 Financiële participatie

Bij grootschalige initiatieven is het aanbieden van vormen van financiële participatie vereist. Gemeente Oudewater wil dat bij ieder grootschalig project de mogelijkheid wordt onderzocht voor lokaal (mede) eigendom waarbij lokale inwoners en bedrijven zijn georganiseerd in een energiecoöperatie. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting. Indien lokaal eigendom niet haalbaar blijkt wordt verwacht dat er sprake is van andere vormen van financiële participatie, bijvoorbeeld in de vorm van obligaties, een omgevingsfonds en/of een omwonendenregeling.

1. Gemeente Oudewater faciliteert het proces waarin wordt gestreefd naar vijftig procent lokaal eigendom op projectniveau. Een energiecoöperatie is de meest geschikte vorm om het lokaal eigendom vorm te geven. De gemeente wil dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om daarin mee te doen, ongeacht financiële draagkracht. De vijftig procent lokaal eigendom levert de inwoners een evenredige zeggenschap en deling in de financiële revenuen (opbrengsten) op.
2. Initiatiefnemers van wind- en zonprojecten stellen vroegtijdig een participatievoorstel op dat met de omgeving wordt besproken tijdens het participatietraject. In het participatievoorstel wordt toegelicht welke vormen van financiële participatie worden toegepast, naast het lokaal (mede) eigendom. Te denken valt aan de opzet van een omgevingsfonds, een obligatieregeling, een individuele tegemoetkoming voor omwonenden of een combinatie van deze vormen.
3. Gemaakte afspraken over financiële participatie worden vastgelegd in een omgevingsovereenkomst, als sluitstuk van het gebiedsproces. Deze overeenkomst wordt gesloten met vertegenwoordigers uit het gebied en heeft een symbolische functie. Indien nodig worden afspraken over financiële participatie aanvullend vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen vergunninghouder(s) en het bevoegd gezag.
4. Bij de ontwikkeling van windenergie wordt een sociale grondvergoeding toegepast. Dit geeft ruimte om op een optimale opstelling met windturbines uit te komen.

## 4. Bijlagen

Externe bijlagen bij dit afwegingskader:

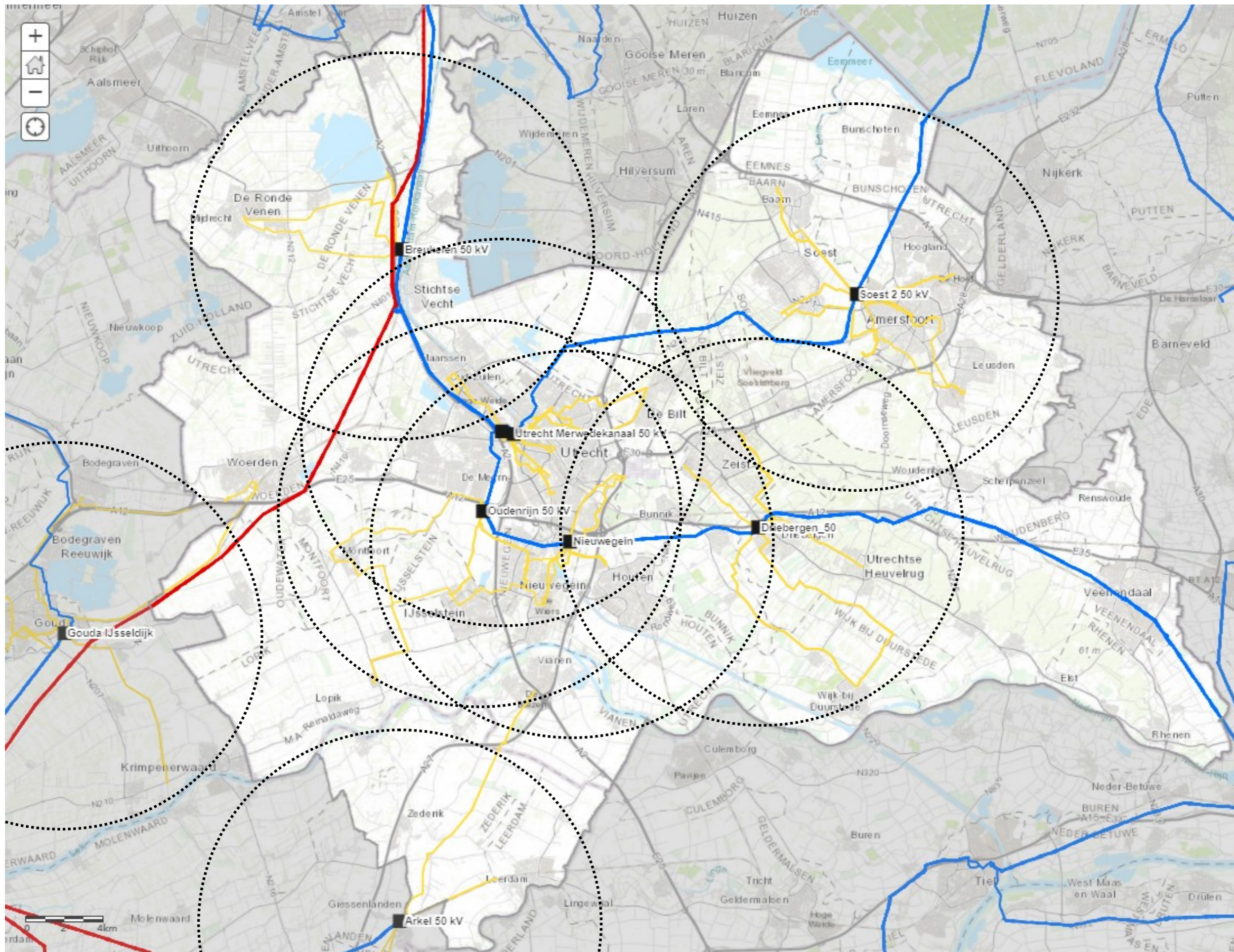
- Bijlage Stappenplan
- Bijlage Restricties

# Overzicht netinfrastructuur Stedin Provincie Utrecht - RES

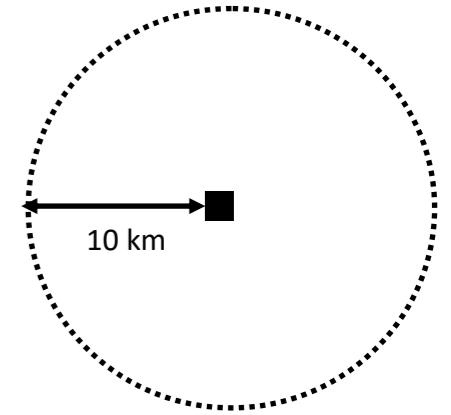


27 November 2020





# Infrastructuur Utrecht - TS stations Wind

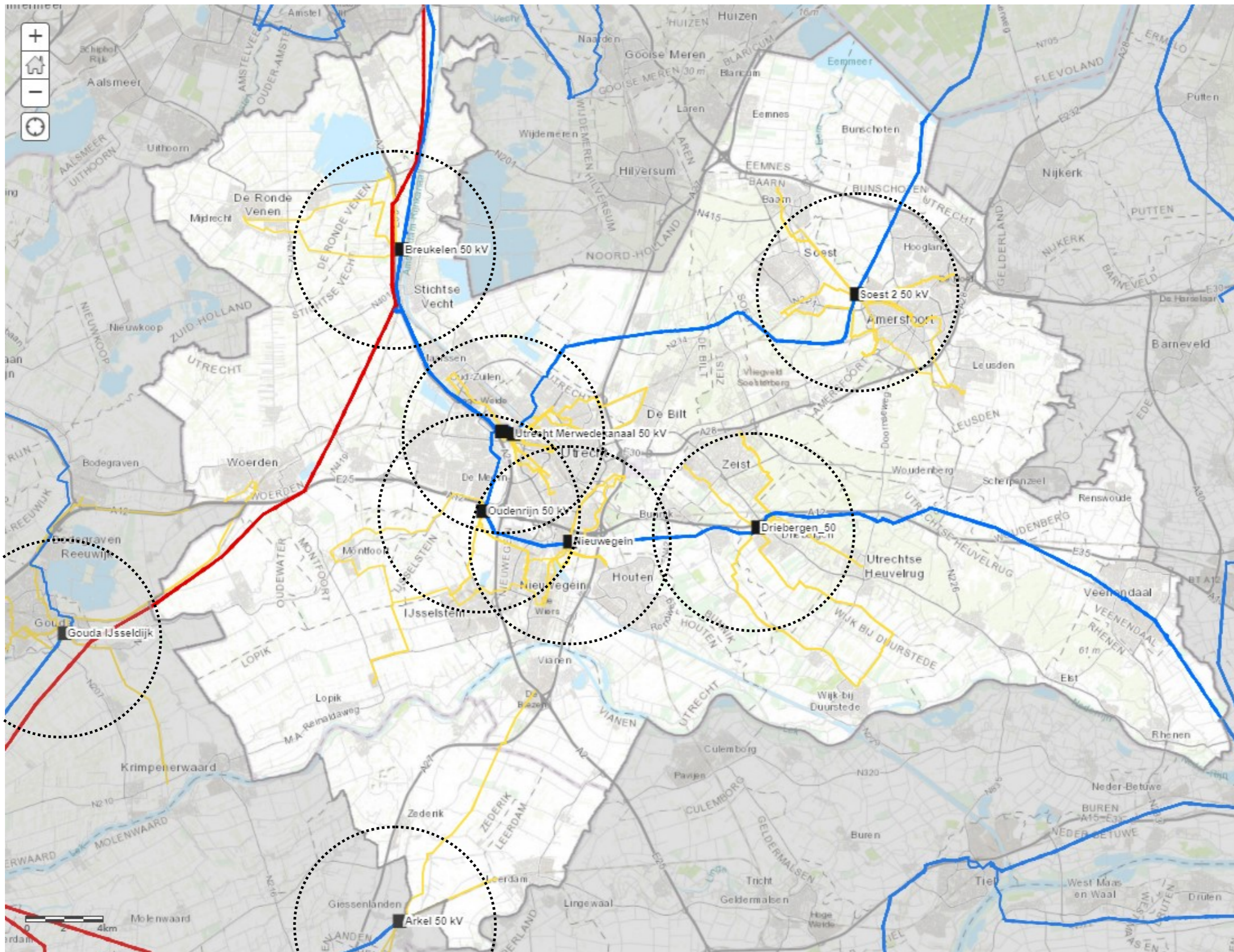


Vuistregel: Hoe groter het vermogen van een project, hoe groter de afstand tot een station kan zijn (business case ontwikkelaars).

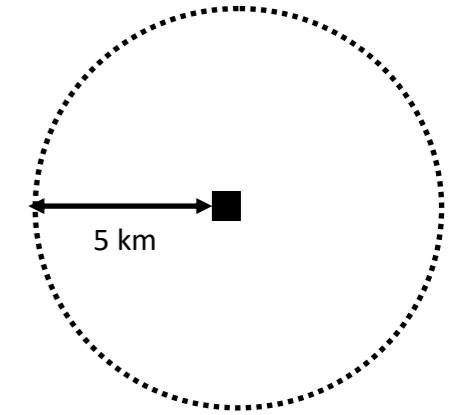
Vermogenscategorie:  
10 MW -100 MW

- TS station Stedin (koppelpunt TenneT)
- TenneT 380 kV
- TenneT 150 kV
- Stedin 50 kV
- ⬇ Buiten provincie Utrecht





# Infrastructuur Utrecht TS stations Zon

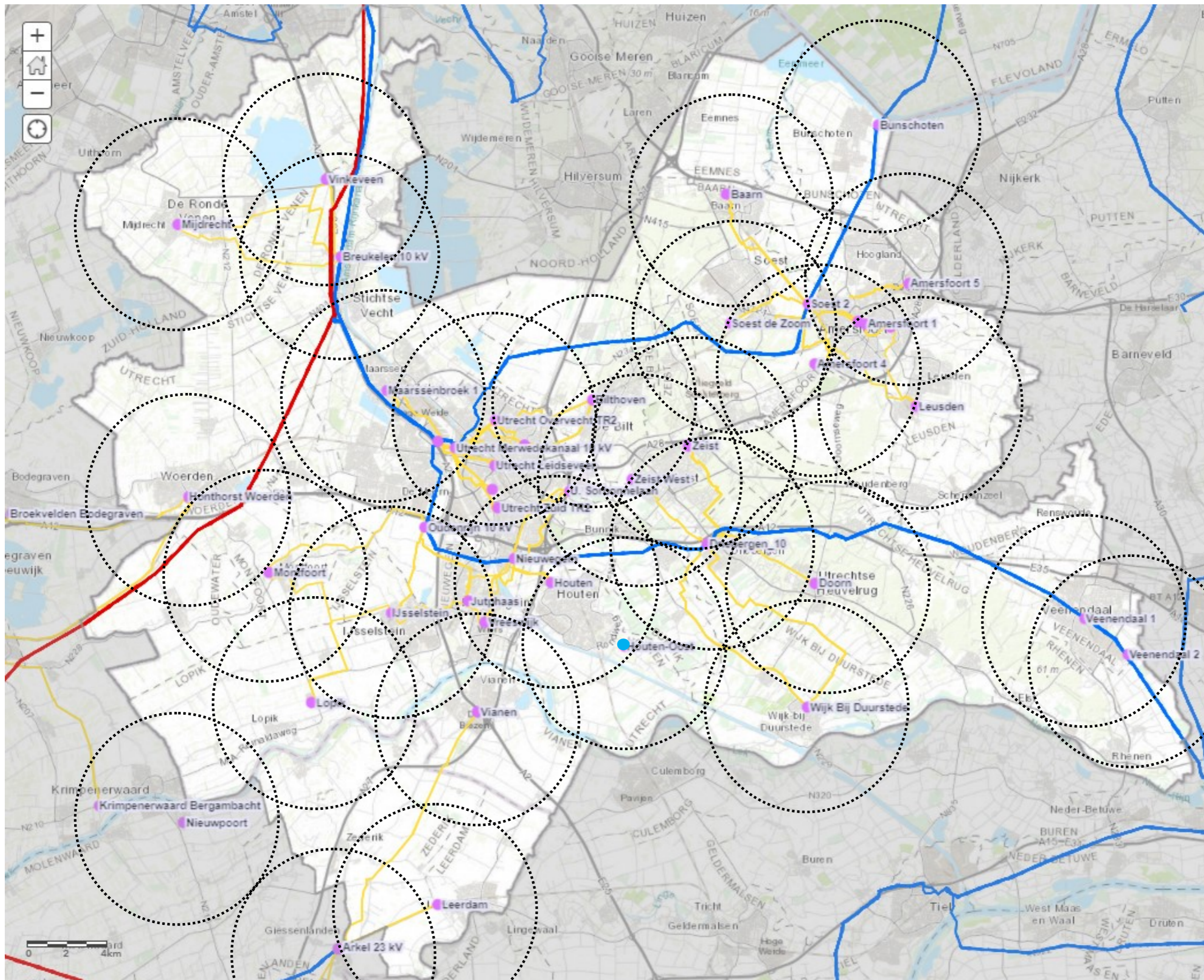


Vuistregel: Hoe groter het vermogen van een project, hoe groter de afstand tot een station kan zijn (business case ontwikkelaars).

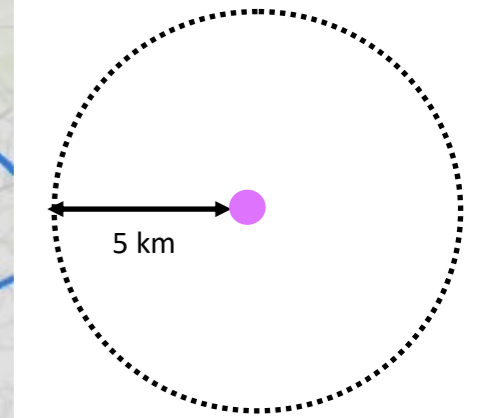
Vermogenscategorie:  
10 MW -100 MW

- TS station Stedin (koppelpunt TeneT)
- TeneT 380 kV
- TeneT 150 kV
- Stedin 50 kV
- Buiten provincie Utrecht





Infrastructuur  
 Utrecht  
 MS stations  
 Wind

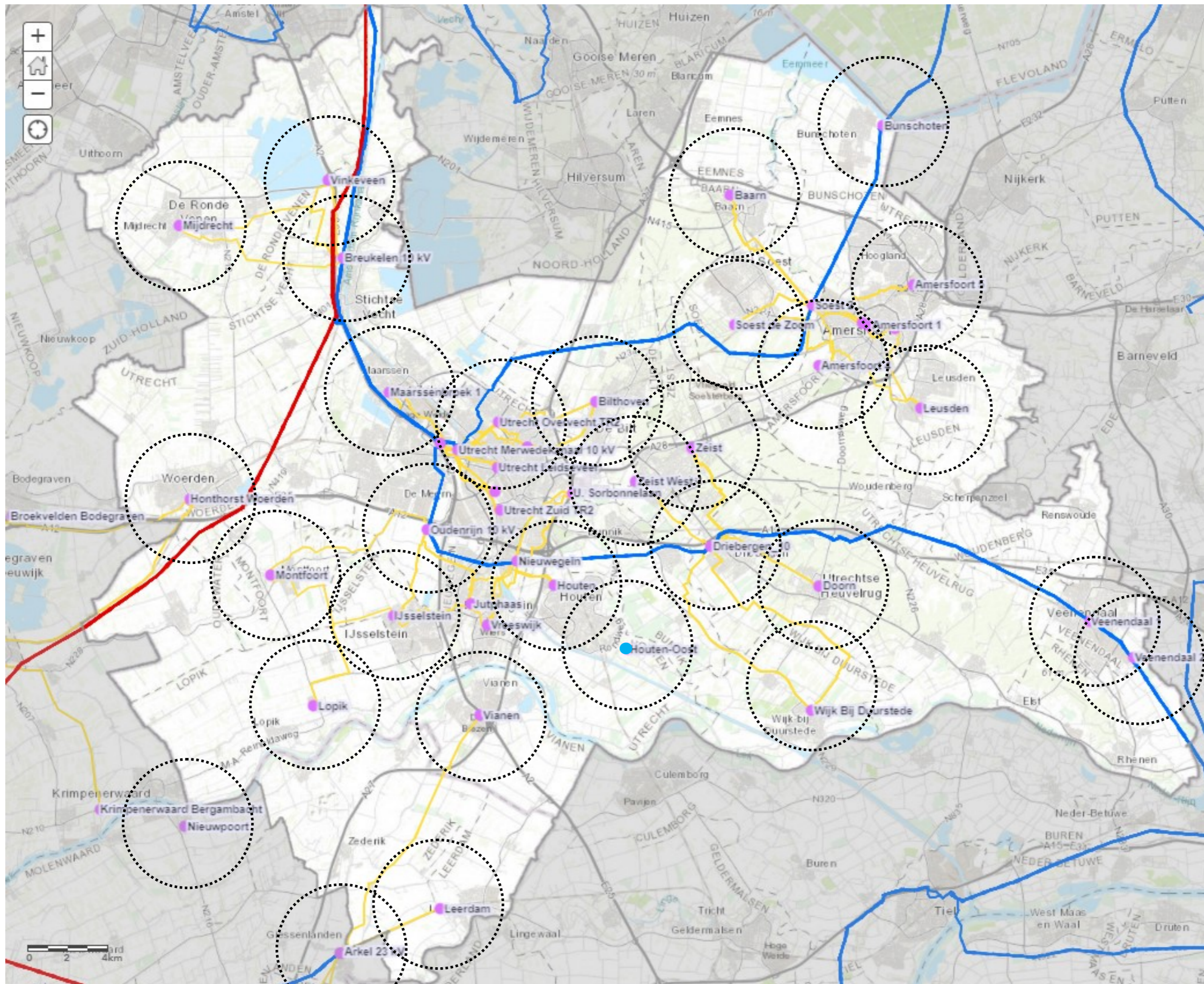


Vuistregel: Hoe groter het vermogen van een project, hoe groter de afstand tot een station kan zijn (business case ontwikkelaars).

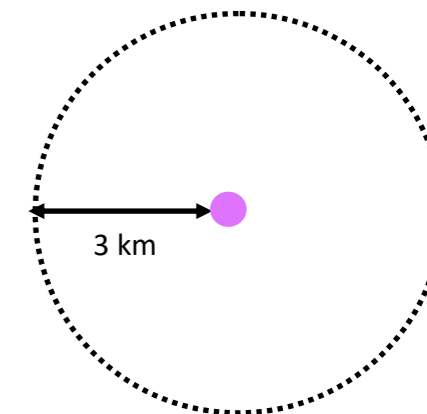
Vermogenscategorie:  
 1.75 MW -10 MW

- MS station Stedin (koppelpunt TS)
- Nieuw station
- TenneT 380 kV
- Tennet 150 kV
- Stedin 50 kV
- Buiten provincie Utrecht





Infrastructuur  
Utrecht  
MS stations  
Zon



Vuistregel: Hoe groter het vermogen van een project, hoe groter de afstand tot een station kan zijn (business case ontwikkelaars).

Vermogenscategorie:  
1.75 MW -10 MW

- MS station Stedin (koppelpunt TS)
- Nieuw station
- TenneT 380 kV
- TenneT 150 kV
- Stedin 50 kV
- Buiten provincie Utrecht

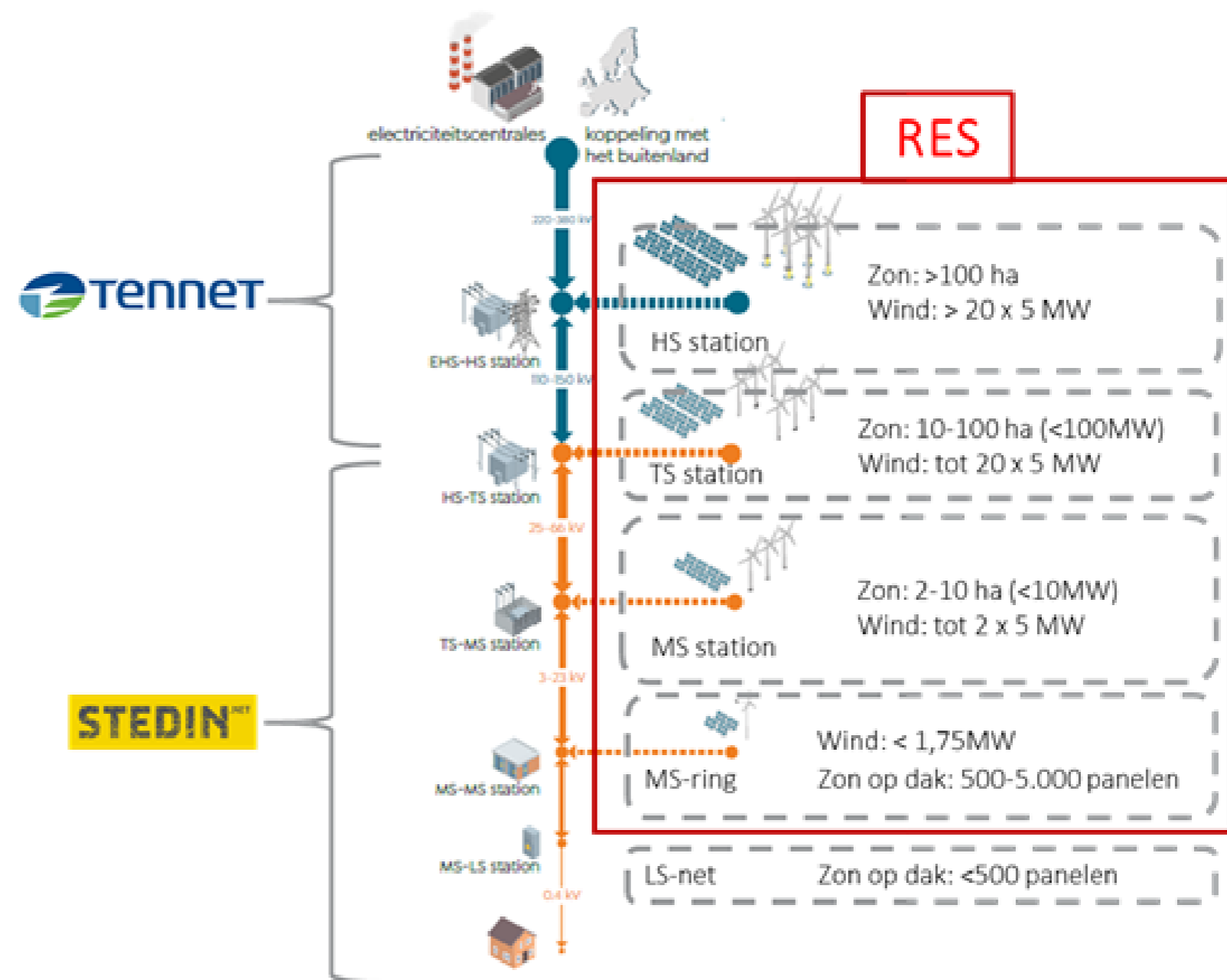


## Wat wordt waar aangesloten?

Elektriciteit uit elektriciteitscentrales en het buitenland wordt via bovengrondse lijnen en ondergrondse kabels naar energie-afnemers getransporteerd. Op verschillende plekken in het net wordt elektriciteit omgezet naar lagere spanningsniveau's. Dit gebeurt in stations. Op sommige locaties in Nederland wordt elektriciteit op hoogspanning direct omgezet naar middenspanning (linker figuur). Op andere plekken zit er nog een spanningsniveau tussen, de zogenoemde tussenspanning (rechter figuur). Dit verschil is historisch ontstaan. Hernieuwbare elektriciteit uit zon of wind kan op al deze stations worden aangesloten.

• de toewijzing van windmolens en zonneweides aan de plaats in het net is indicatief

EHS = Extra Hoogspanning  
 HS = Hoogspanning  
 TS = Tussenspanning  
 MS = Middenspanning  
 LS = Laagspanning



Duimregels vermogen per toepassing:




1 ha zon op dak ~ 0.85 MW

1 ha zon op land ~ 1.05 MW

1 windturbine 130 m ~ 5,6 MW

## Vergelijking opbrengst en ruimte wind / zon op dak / zon op veld

Zon op veld: bijna 3x netcapaciteit en 50x meer ruimte gebruik dan wind!

	Wind	Zon op dak	Zon op veld
			
Jaarlijkse energie	0,018 TWh	0,018 TWh	0,018 TWh
Piekvermogen	5,6 MW	19,4 MW	19,4 MW
Aansluit vermogen net <sup>1</sup>	5,6 MW	13,6 MW (70%)	13,6 MW (70%)
Vollasturen per jaar <sup>2</sup>	3200	950	950
Aantal turbines / panelen <sup>3</sup>	1	+ - 64800	+ - 64800
Ruimte gebruik <sup>4</sup>	0,4 ha 0,6 voetbalvelden	19 ha 28 voetbalvelden	23 ha 34 voetbalvelden

1) Bij windturbines is het maximale vermogen ook het aansluitvermogen. Bij zonnepanelen is het recentelijk de norm geworden om het systeem op 70% van het geïnstalleerde vermogen "af te toppen". De pieklevering naar het net wordt zo verlaagd met 30%, ten koste van slechts ~3% energieverlies.

2) Vollasturen van een windturbine is onder andere afhankelijk van gemiddelde windsnelheid op locatie, hoogte van de hub, de rotordiameter en het weer. Vollasturen voor zonnepanelen zijn onder andere afhankelijk van locatie in NL, configuratie en oriëntatie van het systeem, schaduwwerkingen en het weer. (Bron: Eindadviesbasisbedragen SDE++ 2020, Meer info.: [www.RVO.nl](http://www.RVO.nl), [www.NWEA.nl](http://www.NWEA.nl).)

3) Het aantal turbines/panelen is indicatief, dit is afhankelijk van het type. Een moderne windturbine heeft doorsnee een vermogen van 5,6 MW. Voor een doorsnee zonnepaneel is een vermogen van 300 W aangehouden.

4) Een windturbine neemt ongeveer 1000m<sup>2</sup> directe ruimte in beslag. Daarnaast is 5x de rotordiameter doorgaans de afstand tussen windturbines. Het land tussen de turbines kan gewoon gebruikt worden voor bijvoorbeeld landbouw. Bij zon op dak wordt ruimte als het ware dubbel benut, dus de impact op ruimtegebruik is klein. Bij zon op veld worden de ruimtes onder / tussen de panelen vaak niet gebruikt voor andere doeleinden, waardoor de impact op ruimtegebruik groot is.

## 4. Bijlagen

In de bijlagen staan relevante kaarten en gegevens voor het afwegingskader. Enerzijds gaat dit over de restricties en toetsingsvlakken waaraan de ontwikkeling van zonnevelden, zonnedaken en windturbines onderhevig zijn. Anderszijds zijn het kaarten van thema's die eventueel kansen bieden voor een koppeling in ontwikkeling, of die invloed hebben op de voorwaarden.

Deze bevindingen zijn gebaseerd op kaarten van rijksinformatie, kaarten van de provincie en atlas Lopikerwaard. De kaartbeelden zijn onderhevig aan veranderingen en kunnen gedurende de gebruiksfase van het afwegingskader dus veranderen.

## 4.1 Restricties wind (veiligheid en milieu)

Bij de plaatsing van windturbines is veiligheid voor de omgeving belangrijk. De restricties van wind hebben direct invloed op de mogelijke plaatsing van een turbine. Ook in de zones waar potentie gezien wordt voor wind (zoals zone langs snelweg) moet er rekening worden gehouden met de veiligheidseisen. Deze kaart laat de zones zien waar wind niet geplaatst kan worden. De voorwaarden zijn niet allesomvattend: met sommige extra veiligheidsmaatregelen voor de turbine of een ander type turbine kan er soms toch een ontwikkeling plaatsvinden.

Vanuit verschillende wet- en regelgeving wordt deze omgeving beschermd op veiligheid en geluid. In het Handboek Risicozonering Windturbines is beschreven op welke onderwerpen de veiligheids- en geluidsnormeringen betrekking hebben op het plaatsen van windturbines en tevens zijn hierin richtlijnen beschreven op welke wijze deze regels vertaald kunnen worden naar ruimtelijke afstanden ten opzichte van een bron. De rekenregels zijn gebaseerd op de afmetingen van de mast en de rotor van de turbine. Voor het berekenen zijn wij uitgegaan van een referentieturbine.

### **Specificatie woonkernen (geluid)**

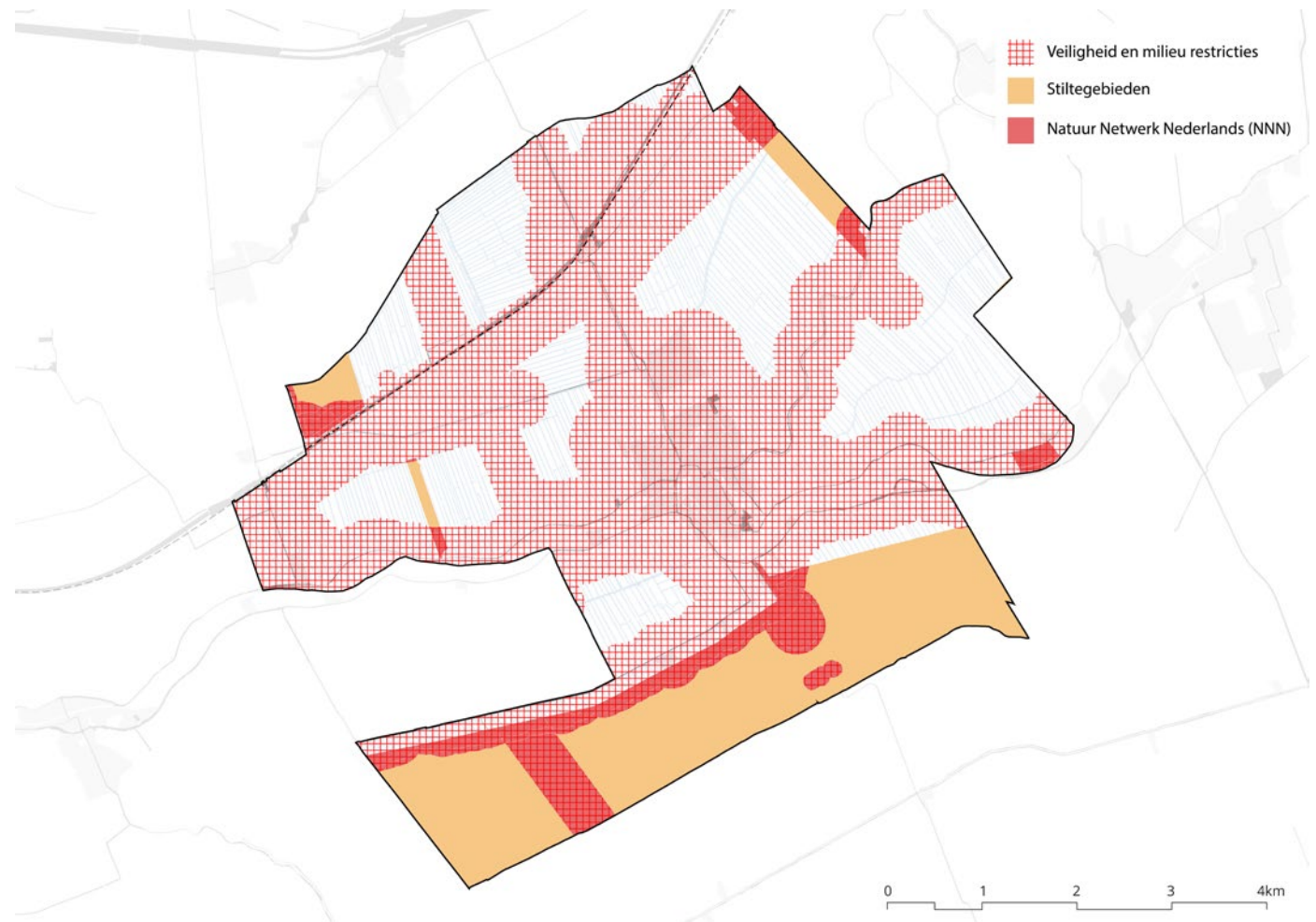
#### *Richtlijn*

Het jaargemiddelde geluidsniveau  $L_{den}$  veroorzaakt door een windturbine of windpark mag bij een

geluidsgevoelig object niet meer bedragen dan 47 dB. Het is onmogelijk om deze norm te vertalen naar een uniforme afstand. In overleg met NWEA is voorgesteld om een minimale afstand van 500 meter te hanteren als vuistregel. Deze afstand is gebaseerd op ervaring uit eerdere windprojecten en niet gebaseerd op een strikt onderbouwde regel.

#### *Technische aspecten referentieturbine Vestas v-150*

- Type turbine: 5,6 MW
- Masthoogte van de turbine: 166 meter
- Diameter van de rotor: 150 meter



<sup>2</sup> Handboek Risicozonering Windturbines, RVO 2014.

<sup>3</sup> Wind op land/geluidsnormering, RVO 2019.

<sup>4</sup> In overeenstemming van expertise van de NWEA, 2019.

<sup>5</sup> Referentieturbine Vestas v150, na overleg met NWEA.



## Bronnen met hinderzones

Bronobject	Specificatie bronobject	Impact	Juridische status <sup>5</sup>	Berekende afstand
Kwetsbare bebouwing	Kwetsbare objecten	Veiligheidsnorm	Activiteitenbesluit	241 m vanaf gevel
Beperkt kwetsbare bebouwing	Beperkt kwetsbare objecten	Veiligheidsnorm	Activiteitenbesluit	75 m vanaf gevel
Wegen	Rijkswegen (A), Spoorwegen(N), Stadsroutes (S)	Veiligheidsnorm	Noodzakelijk voor vergunning (RWS)	75 m vanaf gevel
Spoorwegen	Spoorwegen voor personen of goederenvervoer en lightrailverbindingen	Veiligheidsnorm	Noodzakelijk voor vergunning (ProRail)	83 m vanaf hart spoorbaan
Waterwegen	Vaarwegen	Radarverstoring	Noodzakelijk voor vergunning (RWS)	50 m vanaf rand vaarweg
Risico-inrichting (industrie)	Objecten met een hinderzone (10-6)	Veiligheidsnorm	Bij ruimtelijke besluitvorming windturbines	Vastgestelde hinderzone
Buisleidingen	Buisleidingen met gevaarlijke stoffen	Veiligheidsnorm	Advies	241 m vanaf buitenste lijn
Hoogspanningsleidingen	Onder- en bovengrondse hoogspanningsinfrastructuur en geplande hoogspanningstrajecten	Veiligheidsnorm	Advies	241 m vanaf buitenste lijn
Primaire waterkering	Kernzone primaire waterkering (excl. Voorliggende waterkering)	Veiligheidsnorm	Afhankelijk van beheerder	Kernzone 50 m vanaf hartlijn
Laagvlieggebieden	Laagvlieggebied 10 +10A	Hoogtebeperking	Regeling minimum vlieghoogten	Vastgestelde hinderzone
Luchthaven	Civiele en militaire luchthavens	Hoogtebeperking	Bij ruimtelijke besluitvorming windturbines	Vastgestelde hinderzone
Losse woonbebouwing	Woningen buiten woonkernen	Geluidsnorm	Bij ruimtelijke besluitvorming windturbines	300 m vanaf gevel
Woonkernen	Aaneengesloten woningen binnen een woonkern	Geluidsnorm	Bij ruimtelijke besluitvorming windturbines	500 m vanaf gevel

De gemeente Oudewater heeft in overleg met de GGD besloten om de geluidsafstand voor alle woningen (ook buiten woonkernen) minimaal op 500m te zetten. De restrictiekaart wordt dan dus uitgebreid, zoals de kaart op de volgende pagina laat zien. Zones waarin deze laag van invloed is:

Volledig:

- Zone E bebouwing, Zone I-lintbebouwing

Een deel (rekening mee houden):

- Zone J langs spoor en hoogspanningslijn, Zone A veenweide met bodemdaling en zone D veenweidegebied vanwege buisleiding.

Wind Buffer 500 m



## 4.2 Toetsingsvlakken wind

Beleid kan invloed hebben op de mogelijke plaatsing van een turbine. Naast regelgeving die betrekking heeft op de veiligheid en milieu zijn er nog meer beleidsregels die windenergie mogelijk niet toestaan. Nederland heeft onder ander gebieden benoemd waar specifieke bescherming geldt voor natuur, stilte, cultuur of een andere bescherming. Voor deze gebieden geldt veelal dat vanuit de vigerende provinciale verordeningen windenergie niet wordt toegestaan. Het karakter van deze regelgeving is dat een toets zou moeten uitwijzen of er daadwerkelijk een significant effect is op deze beschermde gebieden. Dit betekent dat er binnen deze beschermde gebieden mogelijk kansrijke plekken kunnen zijn waar windenergie mogelijk is. Provinciale regelgeving sluit deze gebieden in het huidige beleid uit als potentieel gebied. Via de Wet natuurbescherming worden specifieke natuurgebieden beschermd. Windenergieprojecten kunnen schadelijk zijn voor beschermde gebieden. Het betreft hier Natura 2000 gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor gebieden in of nabij Natura 2000-gebied geldt dat onderzocht moet worden wat het significante effect is van een windturbineproject op de soorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. Het bevoegd gezag kan liggen bij het Rijk of de provincie. Voor NNN (Wet ruimtelijke ordening) geldt dat een windproject de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied niet aantasten. Het bevoegd gezag ligt bij de provincie.

Bron:  
<http://www.rvo.nl/onderwerpen/suurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land>

Zone waar deze laag van invloed is:

- Volledig:
  - » Zone G grens met Lopik.

Deels:

- » Zone D: veenweide; onderste strook is stiltegebied, Zone B 4 (aan de oostrand) en Zone J aan de westrand. Groot deel van zone C: veenweide tussen de lintbebouwing. Zone G grens met Lopik.

*De volgende mogelijke beperkingen zijn verkend:*

Restrictie	Bevoegd	Categorie
Natuurnetwerk Nederland	Provincie	Natuur en ecologie
Natura 2000	Rijk	Natuur en ecologie
Werelderfgoed (Unesco)	Rijk	Cultuurhistorie
Stiltegebied	Provincie	Geluidsbelasting
Luchtvaart (CNS, Laagvliegruimte, Helikopterluchthaven, Luchthaven, Vlieggebied defensie, zweefvliegvluchthaven)	Rijk of Provincie	Toetsingsvlak
Radar verstoringsgebieden	Rijk	Hoogte waarboven een toets dient te worden gedaan
Reserveringsruimte infrastructuur en buisleidingen	Rijk	Reserveringsruimte (veiligheid)
Veiligheidszones rondom munitie of explosieven	Rijk	Veiligheid
Zend- en ontvangstlocaties	Rijk	Verstoring

## 4.3 Toetsingsvlakken zon

Het landbouwgebied gaat op veel plekken samen met andere doeleinden, zoals natuurbeheer, cultuurhistorie of waterveiligheid. De effecten van een zonneweide dient dan getoetst te worden of het in strijd is met deze waarden en kunnen dus mogelijk beperkend werken of is toepassing onder voorwaarden mogelijk. Drie generieke effecten zijn in kaart gebracht: Unesco Werelderfgoed (cultuurhistorie), Weidevogelgebieden (natuurwaarden) en het beheersgebied of uiterwaardegebied van Rijkswaterstaat (waterveiligheid). Voordat zon in weidevogelgebied ontwikkeld kan worden zal er meer onderzoek gedaan moeten worden naar de effecten. De uitkomst van dit onderzoek bepaalt of de zones waarin dit toetsingsvlak geldt in verloop van tijd een trede omhoog kan in het afwegingskader.

Het is ook belangrijk om over de gemeentegrens te kijken. Zo moet in zone B ook rekening gehouden worden met NNN-gebied rondom het landgoed Linschoten.

Zones waarop deze laag van invloed is

Volledig:

- » Zone J veenweidegebied met bodemdaling,
- Zone D veenweidegebied

Mogelijke beperking

- » Zone A, B, C open landschap, zone E bebouwing, Zone H (buiten bebouwing) Zone G grens met Lopik, zone I-lintbebouwing



## 4.4 Landschap

De verschillende soorten landschappen hebben elk hun eigen kenmerk. Deze hebben invloed op de draagkracht voor opwek door zon of wind. Het landschap in Oudewater is voornamelijk veenweide. De verkavelingsstructuur en de verkavelingsrichting verschilt per zone. De beeldtaal van dit landschap bestaat uit dijken, veenriviertjes, cope-verkavelingen en erven. Verder kenmerkt het landschap zich als open, met verre zichtlijnen. Hieronder staan voorwaarden genoemd bij ontwikkeling van zon of wind in het landschap

### Zon

- Volg zoveel mogelijk de bestaande landschappelijke structuren (sloten, verkavelingen, hoogteverschillen, begroeiingsstructuren). Benut bestaande sloten als afscheiding en bestaande infrastructuur als toegangswegen. Plaats de rijen in de lijn van het landschap, met de cope-verkaveling mee. Houd het kavelsloten verkavelingspatronen zichtbaar door doorzichten over de kavelsloten te behouden.
- Polders met verschillende kavelstructuren of richtingen of belevingsrichtingen vanaf de weg (zoals bij Lange Linschoten (B4 en B5)) zijn minder geschikt voor ontwikkeling van zonnevelden.
- Polders met een gave cultuurhistorische polderstructuur zijn minder geschikt voor zonnevelden (zie ook cultuurhistorische waardenkaart).
- Zorg voor een goede inpassing in het landschap door te zorgen voor een natuurlijke randstructuur gebaseerd op de van oorsprong en de (nog) bestaande landschappelijke kleine landschapselementen. Zorg ervoor dat de

beplanting van deze landschapselementen/ randstructuur bestaat uit streekeigen beplanting

- Behoud de openheid van het landschap op ooghoogte. In het open landschap geeft de gemeente de voorkeur aan zonnevelden die niet hoger zijn dan 1,5m, zodat men visueel over de panelen heen kan kijken. De maximaal toegestane hoogte voor zonnevelden is 2,5m. Wanneer er sprake is van een zonneveld hoger dan 1,5m dient er onderbouwd te worden waarom dat het geval is en met welke thema er een koppeling plaatsvindt. Dit geldt ook voor de extra elementen zoals transformatorhuisjes. Plaats deze bijkomende elementen in een logische en ordelijke wijze in het veld. Voorkom losstaande objecten aan de rand van het zonnepark. Probeer zo min mogelijk met hekken te werken.
- Zorg voor uniformiteit en voorkom variatie tussen de delen van zonnevelden die in verschillende fases zijn gebouwd.

### Wind

- Volg lijnen in het landschap. In dit geval de lijnen van de bebouwingslinten. Voor Oudewater zijn er wat meer Oost-west structuren door de lintbebouwing.
- De windturbines in rijopstelling kunnen bestaande identiteit van structuren versterken. Deze structuren gaan ook over gemeentegrenzen heen.
- Zorg voor uniformiteit en voorkom variaties tussen typen en groottes.
- De grote schaal van het landschap vraagt om de analyse van landschapsstructuren die over de gemeentegrens heen gaan.

Zones waar deze kaartlaag een rol speelt:

- Vooral Zone B Veenweide,
- Voor een deel Zone A en zone D en zone H

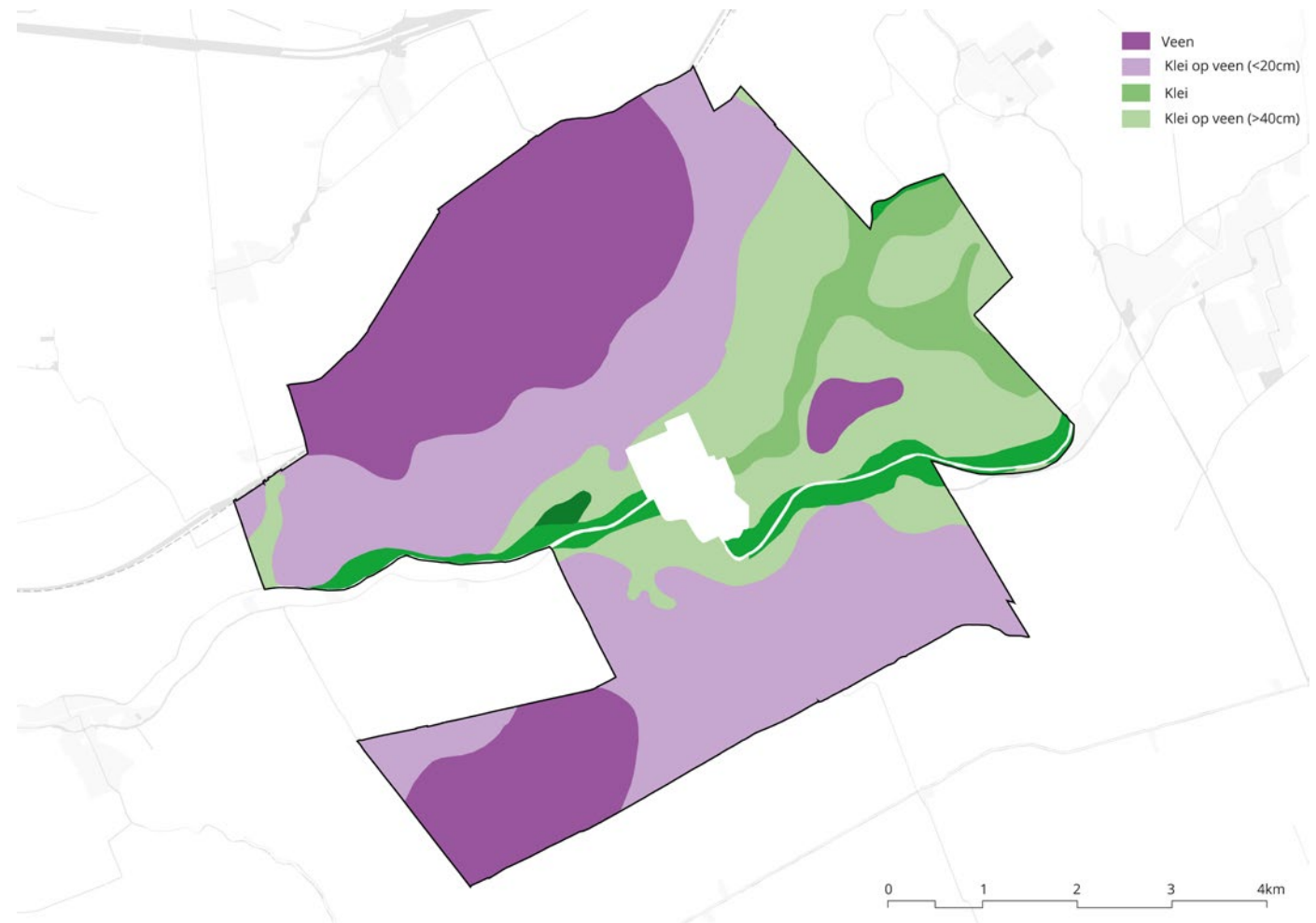
Voorbeeld van windopstelling langs infrastructuurle lijn (A15 bij elst)





## Bodemsoort

Oudewater ligt voor een groot deel op veengronden, met name het open gebied. De zone langs de Hollandsche IJssel zijn kleigronden. Verder is een deel van het gebied een kleilaag op veen en ook een deel juist andersom. Naast dat de ondergrond invloed heeft op het landschap, heeft het ook invloed op bijvoorbeeld waterhoudend vermogen, draagkracht en bodemdaling. Er worden geen directe voorwaarden gesteld aan de ondergrond, maar het kan invloed hebben op de mogelijkheden van ontwikkelingen en dient dus ook mee worden genomen bij de stap naar vergunning.



## Landschap van ontginningen

De ontginningen hebben een directe invloed op de richting van het landschap. Zoals beschreven is bij de voorwaarden van inpassing in het landschap kunnen zonnepanelen in de richting van het landschap worden opgesteld, terwijl er rekening wordt gehouden met de verkaveling. De cope-structuur wordt aangehouden. Ook de transformatorhuisjes moeten binnen dit stramien geplaatst worden.





## Landbouw

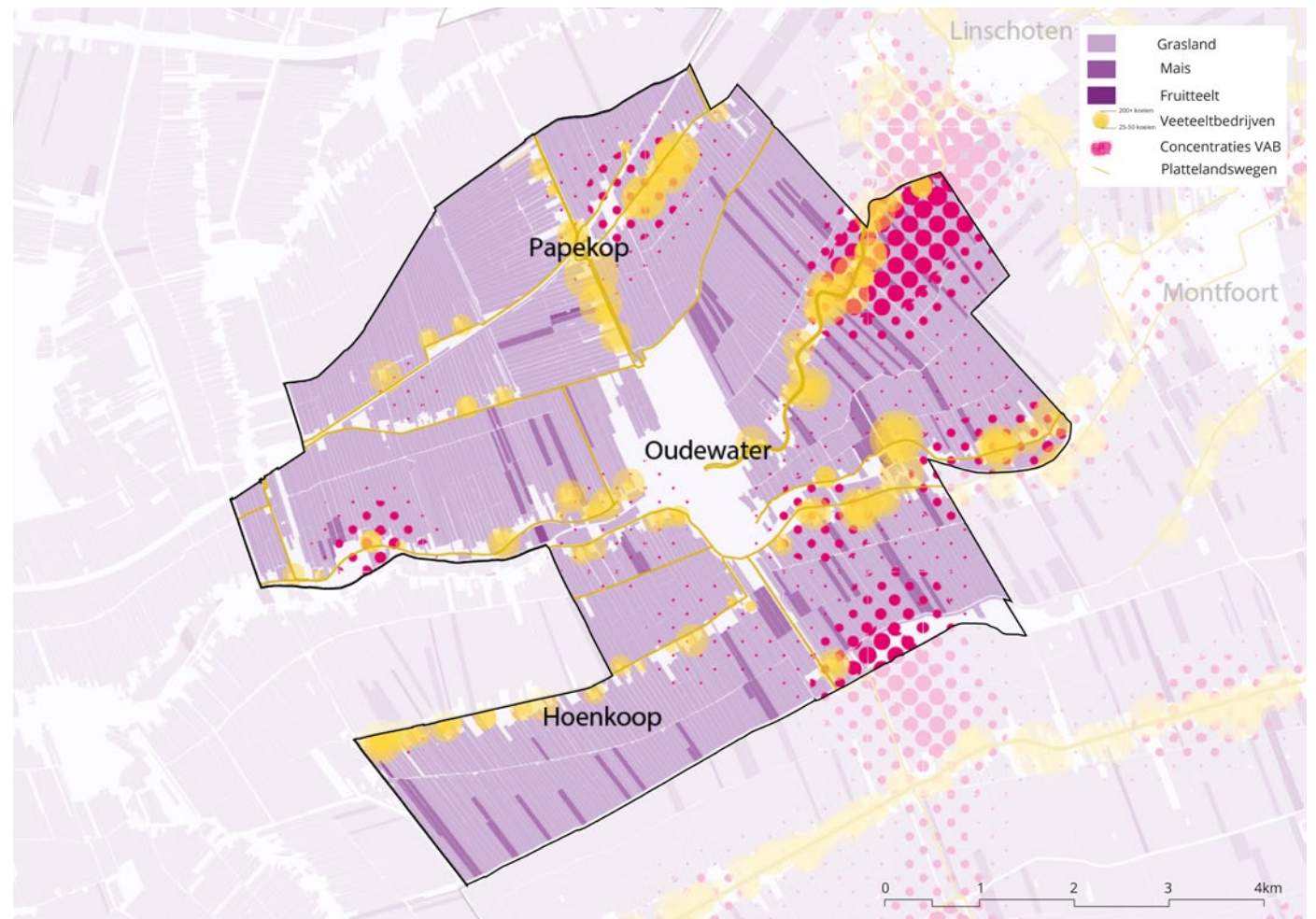
Bij de afweging moet rekening worden gehouden met de huidige productiviteit van het landschap. Sommige locaties zijn minder geschikt voor landbouw dan anderen. Het is niet wenselijk om zeer geschikte landbouwlocaties voor de opwek van zonnenvelden in te zetten. Soms zijn er ook koppelingen te maken, bijvoorbeeld een zonne-overkapping bij teelt van bepaalde soorten rood fruit.

### ZONNEPANELEN BOVEN ZACHT FRUIT



Bron: <https://www.trouw.nl/nieuws/fruit-kweken-onder-een-dak-van-zonnepanelen-lukt-dat-be6c0686/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

Bron Kaarten: Atlas Lopikerwaard  
September 2019  
<https://www.ruimtevolk.nl/2019/atlas-van-de-lopikerwaard/>



## 4.5 Biodiversiteit

Deze kaartlaag heeft een relatie met zowel opwek door zon als door wind. Het gaat hier om de mogelijkheid om een koppeling van opwek van duurzame energie te maken met andere opgaven (zoals biodiversiteit). De koppeling kan grofweg op twee manieren worden ingezet:

- Koppeling van de ontwikkeling van zonnepanelen in een extensieve manier met daartussen bloemen en groen dat de biodiversiteit versterkt. Hierbij gaat het dan vooral om Zone B4 en B5, Zone A1.
- Koppeling van de ontwikkeling van zonnepanelen in een extensieve manier langs de randen van de gebieden met een hoge biodiversiteit. Op deze manier kan er gepoogd worden de donkergroene gebieden op de kaart uit te breiden. Dit geldt vooral voor zone D en Zone H.

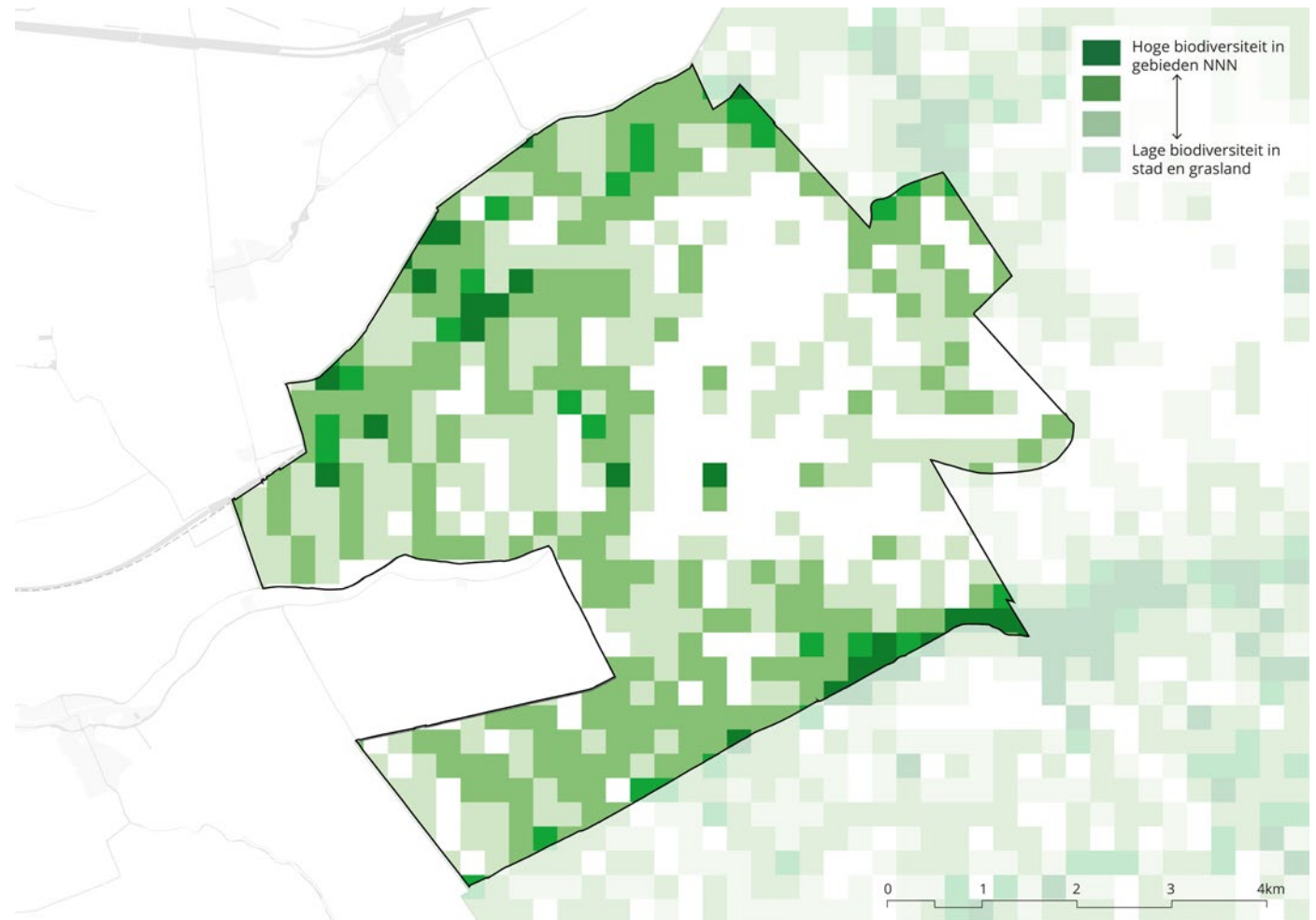
### ZONNE'PARK' DE KWEKERIJ HENGELO



<https://www.nieuwestedelijknatuur.nl/picknicken-tussen-de-zonnepanelen/>

Bron: Atlas Lopikerwaard  
September 2019

<https://www.ruimtevolk.nl/2019/atlas-van-de-lopikerwaard/>





## 4.6 Bodemdaling en droogte

Deze kaartlaag heeft een relatie met vooral opwek door zon. Het gaat hier om de mogelijkheid om een koppeling van opwek van duurzame energie te maken met andere opgaven (zoals bodemdaling). De donkerblauwe gebieden op de kaart verzakken en zijn daarmee in de toekomst waarschijnlijk minder geschikt voor de huidige agrarische functie. Eventueel kan ook gedacht worden aan vernatting in combinatie met de ontwikkeling van zonnevelden. In dat geval moet er ook rekening gehouden worden met de poldergroottes (omdat vernatting alleen per polder kan).

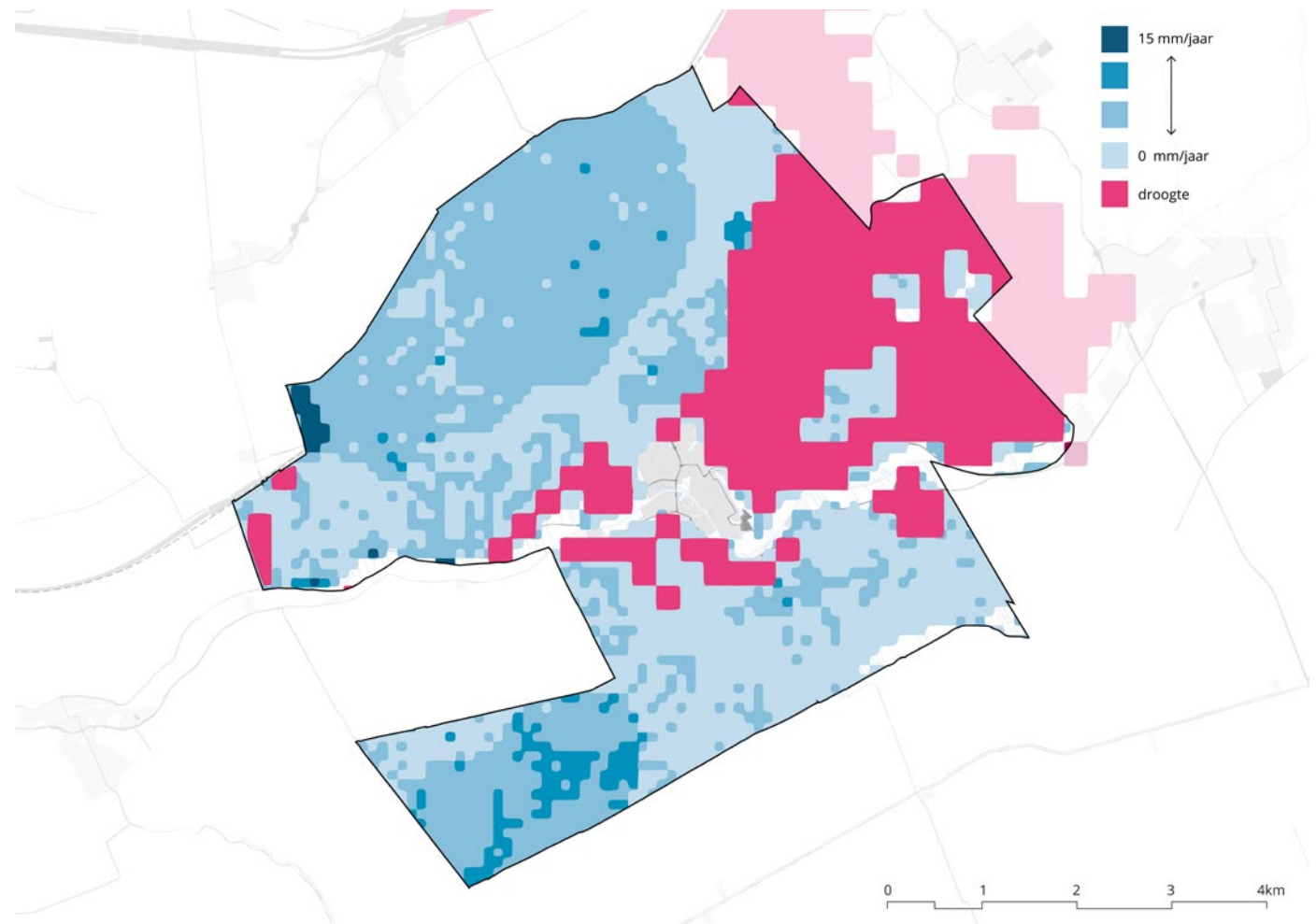
*Deze laag speelt vooral een rol in:*

- Zone F en zone A en het westen van zone D
- Ook droogte kan ervoor zorgen dat de agrarische grond minder geschikt wordt voor zijn functie. Dit speelt met name in de gebieden waar klei in de bodem zit (zone B4).



<https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/24169/handreikingzonne-energie.pdf>

Bron: Atlas Lopikerwaard  
September 2019  
<https://www.ruimtevolk.nl/2019/atlas-van-de-lopikerwaard/>







## 4.7 Cultuurhistorische waarde

In de kaart toetsingsvlakken zon wordt de cultuurhistorische waarde van werelderfgoed al meegenomen. Naast de cultuurhistorische waarde van werelderfgoed, spelen er ook cultuurhistorische waarden op andere thema's

De omgang met het water heeft een belangrijk stempel gedrukt op het buitengebied van de gemeente Oudewater. Belangrijke elementen hierin vormen de ontginningen. Visueel overheerst het beeld van een technologisch samengesteld, open cultuurlandschap met een strokenverkaveling in een vaste maatvoering (zogenaamde cope-ontginning met wateringen, tiendwegen, voor- en achter(hout)kaden, zijwindes, boezemgebieden, bosjes, knotboomrijen, etc.).

Cultuurhistorisch zeer waardevol en goed bewaard gebleven is het landschap van de Lange Linschoten, een kronkelend veenriviertje met de langs liggende smalle polderkaden en een langgerekt boerderijlint aan beide zijden.

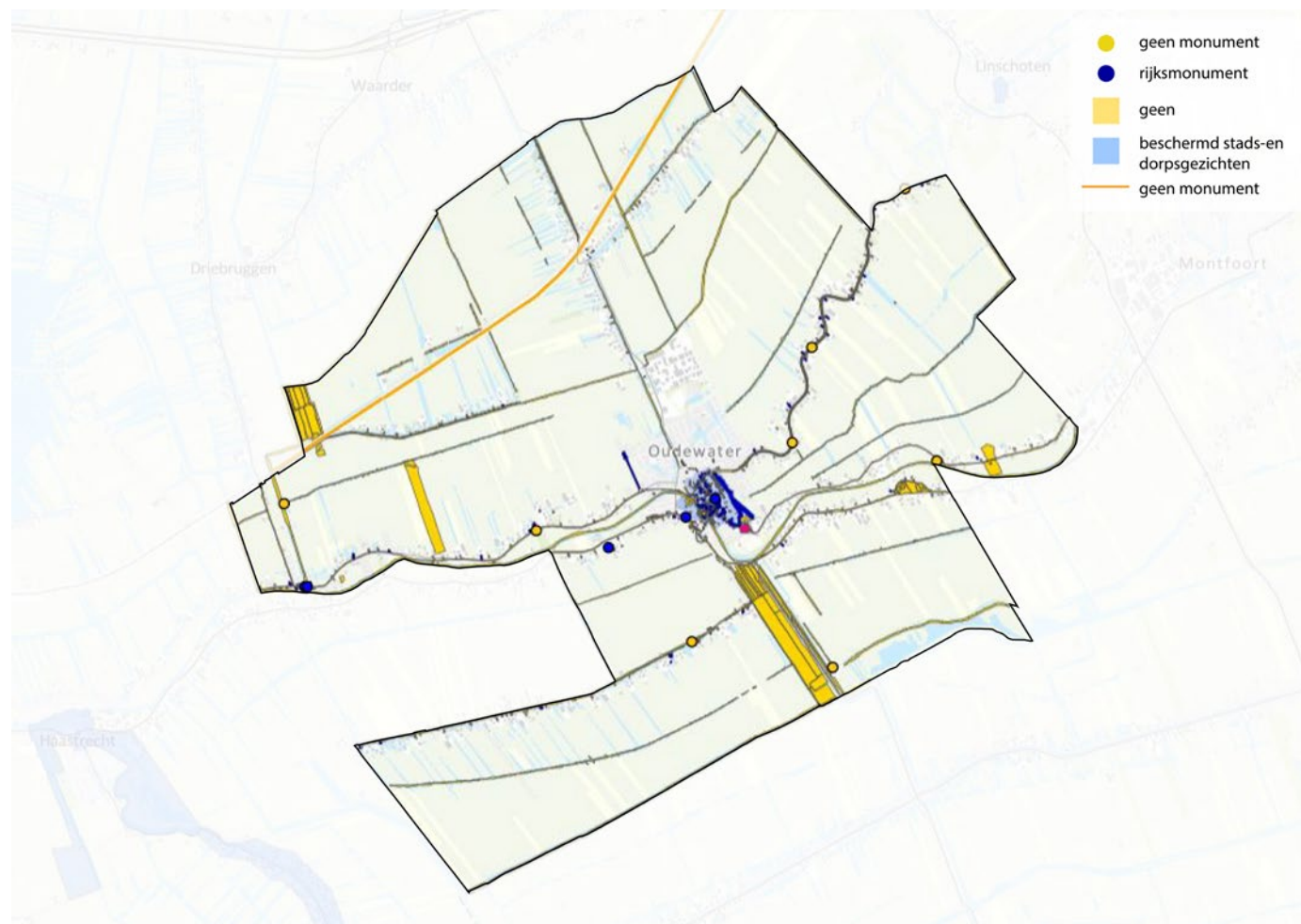
Het dijkdorp Goejanverwelle ontwikkelde zich in de 15e- en 16e-eeuw als een verbreed dijkprofiel bij de gelijknamige sluis in de Dubbele Wiericke. De kern, met karakteristieke lintbebouwing zowel op de smalle en hoger gelegen dijk als langs de lagergelegen voet daarvan, heeft een ruimtelijk zeer bijzondere karakteristiek. De combinatie van de ontginningsbases, de zij- en achterkades, de strookvormige percelering en de linten van voornamelijk langhuisboerderijen geeft het buitengebied van Oudewater een grote cultuurhistorische betekenis.

<https://woerden.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=43c003f835364b0286053d6accb59944>

Gesteld kan worden dat de cultuurhistorisch meest waardevolle poldergebieden liggen aan de noordzijde van de gemeente Oudewater (polders Hekendorp, Ruige Weide, Papekop en Diemerbroek en de noordzijde van de Lange Linschoten).

Hierin staat (als deze klaar is) aangegeven welke gebieden waardevol zijn en behouden moeten worden en welke polders wel geschikt zijn. Er kan

per zone verschil zitten in de cultuurhistorische waarde. Zo hebben de lintbebouwingsstroken langs de hekendorpsebuurt, linschoterzandweg noord en zuid en de ruige weide een grotere waarde dan de andere bebouwingslinten. Ook ligt een deel van de Oude Hollandse Waterlinie in Oudewater. Er kan een koppeling gemaakt worden tussen opwek van zon of wind en de oude structuren zichtbaar maken.



### ***Cultuurhistorisch waardevolle polders kern Hekendorp***

Hekendorp: Cope-ontginning langs Hollandse IJssel met dijkprofiel en bovengrondse elektrische bedradingen incl. bokpalen, beplantingen en boerderijlint onder aan dijk, historische verkaveling en structuur met weteringen, boezemgebied, achter- en zijkadens en coupures in IJsseldijk;

### ***Cultuurhistorisch waardevolle polders kern Hoenkoop***

Hoenkoop: Cope-ontginning met begrenzingen, historische verkaveling, boerderijlint en structuur met weteringen, boezemgebieden, achter- en zijkadens en hennepvelden;

### ***Cultuurhistorisch waardevolle polders kern Papekop***

Ruige Weide en Diemerbroek Cope-ontginningen met begrenzingen, wegprofiel met bovengrondse elektrische bedradingen incl. bokpalen, historische verkaveling, boerderijlint en structuur met weteringen, boezemgebied en achter- en zijkadens;

### ***Cultuurhistorisch waardevolle polders kern Snelrewaard***

Lange Linschoten : Cope-ontginning langs rivier met begrenzingen, historische verkaveling en structuur met weteringen, boezemgebied en achter- en zijkadens; Stedenbouwkundige structuur van bochtig riviertje met drie kwakels en weg met boerderijlint langs beide zijden;

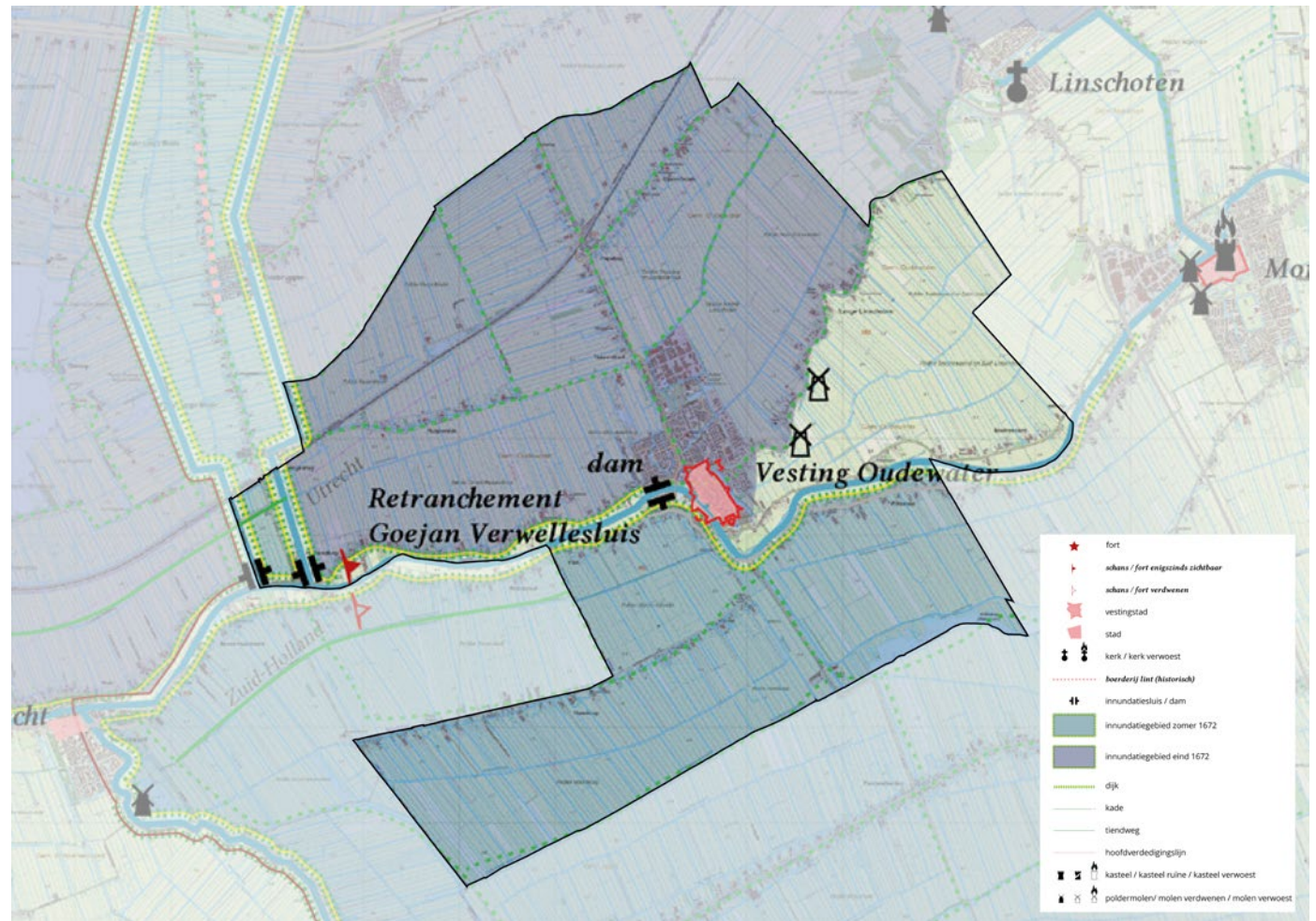
### **Zon:**

- Bij implementatie van zonnevelden moet de waarde gewaarborgd blijven. Houd rekening met kwetsbare en cultuurhistorische objecten in de omgeving door een (buffer)afstand te hanteerden of zorgvuldig in te passen. Dit kan ook een kans zijn: Breng historische landschappelijke structuren terug in de vorm van de opstelling (bijvoorbeeld waterlinie).
- Houd rekening met lijnstructuren zoals houtwallen.

### **Wind:**

- Inpassing van windmolens bij cultuurhistorische bouwwerken is een aandachtspunt. Geen windmolens bij kleinschalige landschapselementen
- Deze laag speelt vooral een rol in:
- Zone E bebouwd gebied, Zone I lintbebouwing (17, hekendorpsebuurt; 12, Linschoterzandweg Noord en Zuid; 2, Ruige Weide)
- En een aandachtspunt in Zone B4 voor het aangrenzende landgoed Linschoten.
- Zone A en zone D en zone J voor de oude Hollandsche waterlinie

# Waterline





## 4.8 Fietspad en recreatie

Recreatiegebieden en recreatiepaden (fiets- en wandelpaden) spelen een rol bij de ontwikkeling van opwek door zon of wind.

### Zon:

- Kijk waar en hoe zonnevelden gecombineerd kunnen worden met recreatie. Een zonneveld kan zorgen voor een mooie doorsteek over boerenland.
- Bij ontwikkeling van recreatiezones kan een koppeling met ontwikkeling van zon of wind plaatsvinden.
- De panelen moeten niet hinderlijk schitteren zodat de recreant alleen maar met zijn zonnebril hier kan wandelen.
- Voorkom dat de recreant alleen nog maar tussen zonnevelden door wandelt of fietst.
- Bestaande fiets- en wandelpaden mogen niet verdwijnen door zonnevelden.

### ZONNE'PARK' DE KWEKERIJ HENGELO



<https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=34cd5023664e4933a48c0ea669678dac>

### Wind:

- Houd rekening met bestaande fiets- en wandelpaden (ook over boerenland). Windmolens moeten hier ver genoeg vanaf staan zodat dit niet hinderlijk is voor de recreant.
- Bestaande fiets- en wandelpaden mogen niet verdwijnen door windmolens.

### Zones waar dit een rol speelt:

- Mogelijkheid voor koppeling met ontwikkeling van recreatiegebied zone H, maar niet ten koste van huidige groenstrook.



## 4.9 Archeologische waarden

Op de archeologische waarden kaart is een duidelijke zonering te zien. Mer name rondom de bebouwing en langs de Hollandsche IJssel is sprake van een hoge verwachtingswaarde. Op basis van de hoogte van de waarde dient er bij grotere oppervlakte nader onderzoek plaats te vinden.

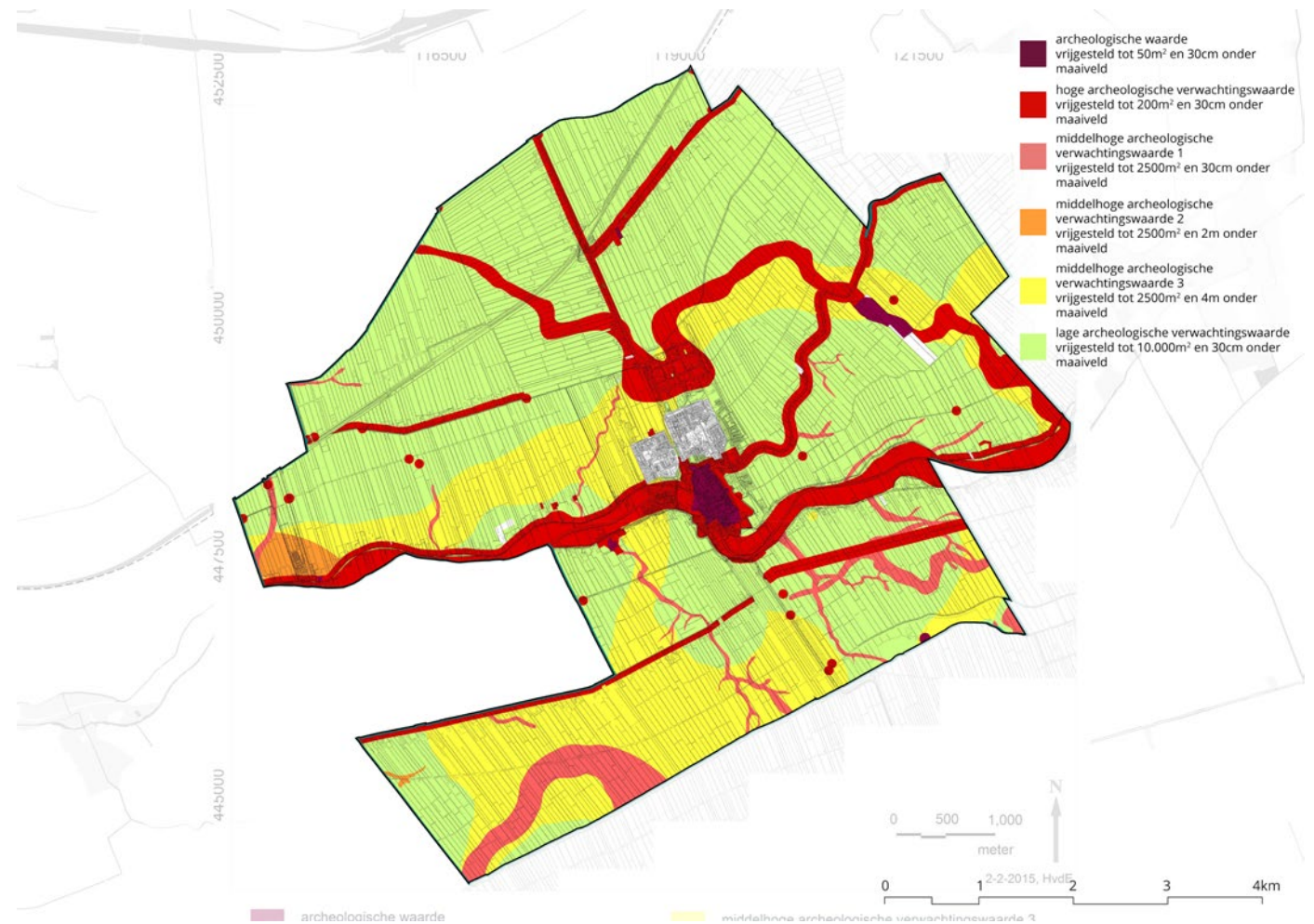
Er is ook een vrijstellingsregeling van kracht:

### Vrijstellingsregeling

Indien een plangebied kleiner is dan 2500 m<sup>2</sup> (0,25 ha) wordt het vrijgesteld van archeologisch onderzoek, tenzij:

1. het plangebied (gedeeltelijk) deel uit maakt van een archeologisch waardevol terrein of archeologisch Rijksmonument
2. het plangebied zich bevindt binnen 250 m van de grens van een archeologisch waardevol terrein of archeologisch Rijksmonument
3. er concrete aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van archeologische resten op basis van vondstmeldingen of waarnemingen uit het plangebied zelf of binnen een straal van 100 m van de grens van het plangebied op de beleidskaart
4. het plangebied zich bevindt in een zone van 100 m aan weerszijden van de verwachte loop van de limesweg (zie beleidskaart)
5. het plangebied zich (gedeeltelijk) bevindt in een historisch boerderijlint (zie beleidskaart)
6. het plan en de bodemingrepen een lineair

element betreft, zoals bij voorbeeld sleuven voor riolering of kabels&leidingen en te graven sloten/waterwegen. (Lijnvormige bodemingrepen hebben vaak een beperkte oppervlak maar doorsnijden wel een groot gebied en geven daardoor een uitgelezen mogelijkheid om doorsneden door het landschap te onderzoeken.)





## 4.10 Geluidsoverlast

De geluidskaart van Oudewater toont een duidelijke accumulatie rondom de spoorlijn en kleine zones rondom de wegen. De link met de ontwikkeling van zonnenvelden of windturbines kan enerzijds proberen gebruik te maken van de geluidsoverlast (door bijvoorbeeld windturbines juist in deze zone te zetten). Anderzijds kan er gedacht worden aan een combinatie die als geluidsbuffer optreedt (bijvoorbeeld een type beplanting in combinatie met zonnepanelen, zodat het geluid deels wordt afgevangen).

Deze kaartlaag speelt vooral in:

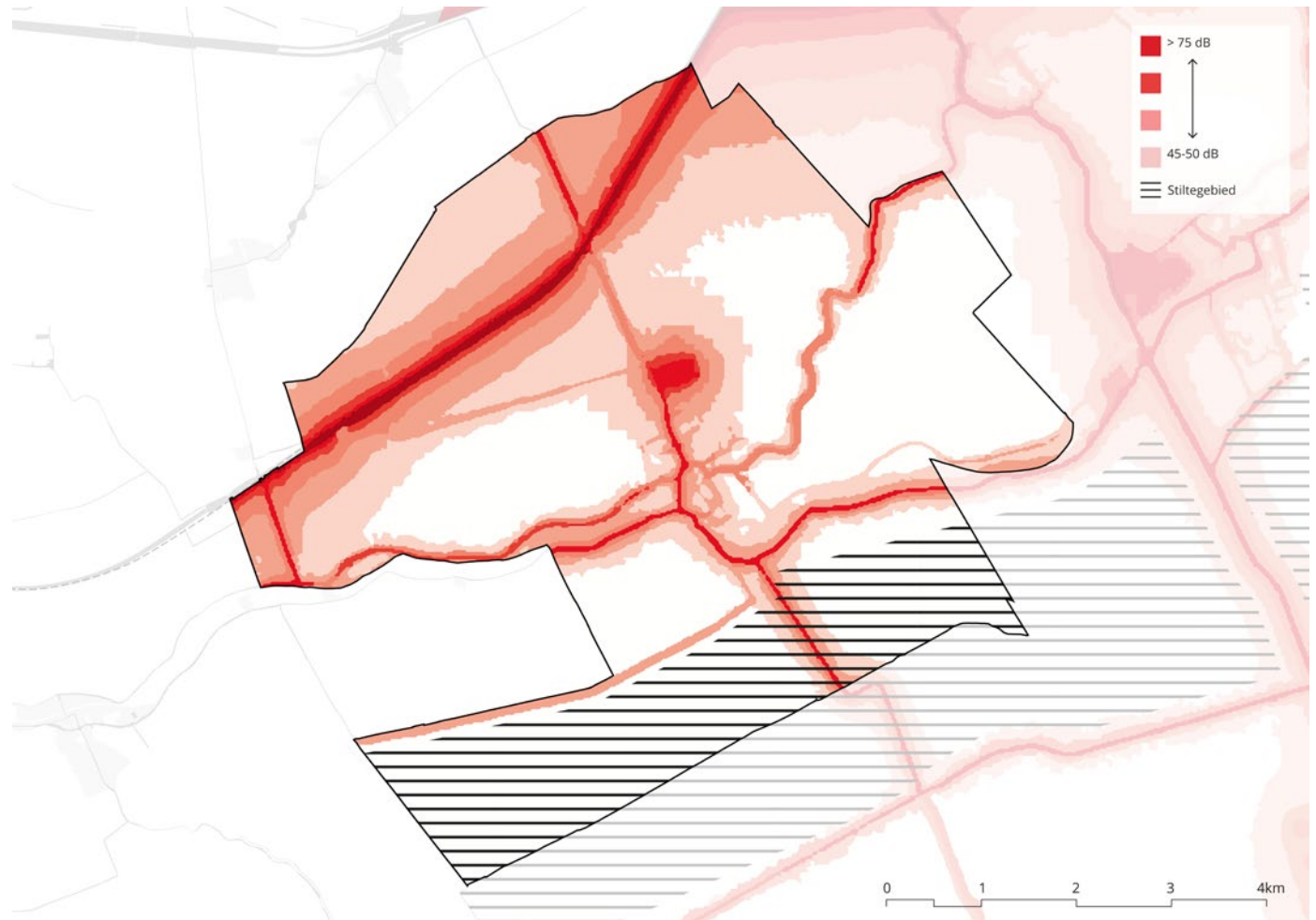
- Zone J veenweidegebied met bodemdaling, Zone H Tappersheul, zone I-lintbebouwing.



<https://www.bam.com/en/press/press-releases/2017/5/bam-builds-a-unique-noise-barrier-with-integrated-solar-cells>

Bron: Atlas Lopikerwaard  
September 2019

<https://www.ruimtevolk.nl/2019/atlas-van-de-lopikerwaard/>



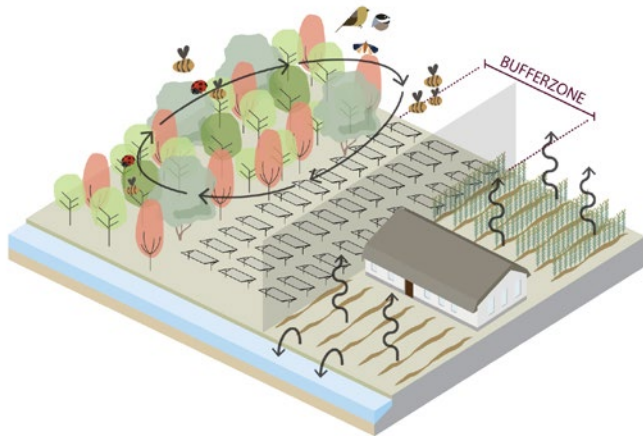
## 4.11 Natuur

Een deel van de natuurgebieden komt terug in het toetsingskader van zon. Deze aparte laag laat zien dat er ook kansen zijn voor het gebied net rondom natuurgebieden.:

### Zon:

- Zonnevelden kunnen een buffer vormen tussen een natuurgebied en een agrarisch gebied.
- Zonnevelden mogen de natuurwaarden niet schaden.
- Zonnevelden zijn niet wenselijk binnen de natuurgebieden.

### ZONNEPARKEN ALS BUFFER BIJ NATUURGEBIEDEN



Bron:

1. <https://energieregionhn.nl/app/uploads/2020/05/20200501-Onderzoek-natuur-en-energie-rapport.pdf> ; p 32

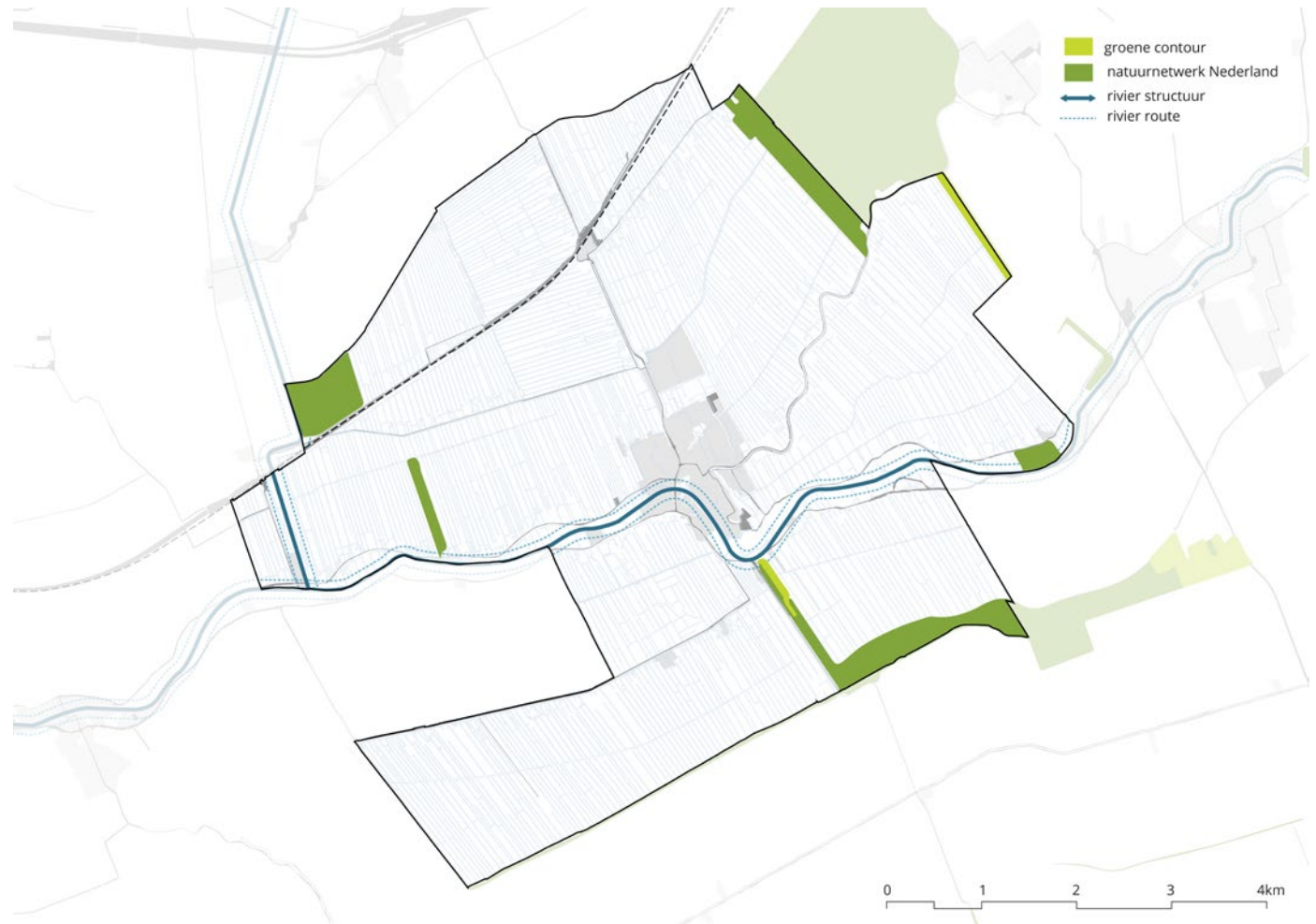
Kaart: <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=34cd5023664e4933a48c0ea669678dac>

### Wind:

- Wind is niet gewenst binnen de natuurgebieden

Deze kaartlaag speelt vooral in:

- Zone J veenweidegebied met bodemdaling alleen westzijde, Zone B4 oostzijde Zone D8 en H rondom Willeskop.



## Hoofdpijnen stappenplan

In verband met het doorlopen van een adequaat participatietraject bij de voorbereiding van ruimtelijke plannen en besluiten over concrete projecten voor grootschalige duurzame energie (wind en zon), wordt een gemeentelijk stappenplan<sup>1</sup> geïntroduceerd. De processtappen uit dit stappenplan moeten worden gevolgd om zeker te stellen dat een zorgvuldig gebiedsproces wordt doorlopen waarbij vroegtijdig afspraken worden gemaakt over financiële participatie door de omgeving. De processtappen sluiten aan op de besluitvormingsprocedures zoals deze moeten worden aangehouden op grond van de Omgevingswet.

De uitgangspunten voor de gemeente Oudewater zijn als volgt:

- Kleinschalige windmolens (tot 20 meter ashoogte), kleinschalige zonnenvelden (tot 1 ha) en grondgebonden grootschalige zonneparken worden mogelijk gemaakt met een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit (onder de huidige wetgeving 'buitenplans afwijken van het bestemmingsplan'). Het grote voordeel is dat de tijdelijkheid van de vergunning goed kan worden geborgd en de (agrarische) bestemming van de grond niet hoeft te worden gewijzigd. De omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit die voor bepaalde tijd wordt verleend, geldt naast het omgevingsplan.
- Voor windparken van 15 MW of meer moet op grond van de Omgevingswet verplicht worden gewerkt met een 'wijziging van het omgevingsplan'. Voor windenergie geldt dat voor wijziging van het omgevingsplan de projectprocedure uit de Omgevingswet moet worden gevolgd. Omgevingsplan wordt gecoördineerd voorbereid met de benodigde vergunningen. In het geval van een windpark met een vermogen van minder dan 15 MW staat het de gemeente vrij om te kiezen voor het instrument van de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit (buitenplans afwijken).
- De raad heeft besloten om de bijdrage voor 2030 voor Gemeente Oudewater in te vullen met zon op dak, kleinschalige windmolens en één of meer grondgebonden zonneparken. Als de bijdrage van Oudewater groter wordt dan door de raad is besloten, of als of deze de vorm krijgt doormiddel van grootschalig zon op veld of grootschalige wind, moet dit als nieuw voorstel aan de raad voor worden gelegd. Voor de opgave na 2030 is het voorstel om grootschalige windenergie wel te onderzoeken, dat is de reden dat windenergie wel is opgenomen.

In onderstaande paragrafen worden eerst grafisch de verschillende stappen van het stappenplan gepresenteerd, waarna er kort wordt ingegaan op de hoofdpijnen van de verschillende stappen. Doordat het stappenplan, in verband met de intreding van de Omgevingswet, nog kan wijzigen is de trechter nog niet in detail uitgewerkt.

---

<sup>1</sup> Het stappenplan geldt voor projecten die grootschalige opwek van duurzame energie mogelijk maken. Bij kleinschalige opwek geldt de (eenvoudige) procedure voor een omgevingsvergunning.

## Stappenplan voor grootschalige opwek



### Stap 1: Zoekgebieden en afwegingskader

Stap 1 is het vaststellen van het afwegingskader inclusief bijlagen. In het afwegingskader is beschreven welke zoekgebieden er worden aangewezen voor zon en wind en welke volgorde er wordt aangehouden hiervoor. Voor de totstandkoming van het afwegingskader en aanwijzing van de verschillende zones is een uitgebreid participatie-traject doorlopen.

Het afwegingskader wordt vastgesteld door de Raad.

### Stap 2: Gebiedsproces (per zone)

Na het vaststellen van het afwegingskader wordt voor de zones met de mogelijkheid voor grootschalige opwek een gebiedsproces doorlopen. Dit om te bepalen of een gebied geschikt is (op basis van een nadere uitwerking en overleggen met de omgeving) en als het geschikt is wat dan de beste locatie zou zijn. Hiervoor moet eerst een gebied open worden gesteld. Dit zal gebeuren door middel van een Collegebesluit. Hierbij zal een besluit worden genomen over de start(notitie) van het gebiedsproces, plan van aanpak van de participatie & communicatie en de stakeholderanalyse.

Het college stelt een procesbegeleider aan (indien deze niet wordt aangedragen door een gebiedscommissie) die zorgt voor samenwerking en communicatie met de omgeving en initiatiefnemers. Verder zal de procesbegeleider zorg dragen dat er een onderzoek wordt uitgevoerd naar landschappelijk gezien het draagvlak (het maximaal open te stellen aantal hectares / aantal windturbines) en de beste locaties voor zonne- en windparken. In deze fase zullen samen met de omgeving varianten worden ontwikkeld. Hierbij vindt regelmatig overleg plaats met stakeholders. In



deze fase wordt gepoogd om al te sturen op samenwerking tussen conflicterende initiatieven. Het is mogelijk dat het gebiedsproces met de buurgemeente wordt georganiseerd.

Het proces wordt afgesloten met een besluit van het college of en zo ja waarom wordt ingestemd met de voorbereiding van de ruimtelijke procedure. Tevens wordt besloten hoeveel hectare er wordt opengesteld. Bij het besluit komt een verslag van het gebiedsproces en welke aandachtspunten moeten worden meegenomen en wat de voorkeurslocatie is van zonne- en windparken. Een beeldkwaliteitsplan voor de landschappelijke inpassing kan onderdeel uitmaken van de aanvullende aandachtspunten.

### **Stap 3: Selectie initiatiefnemers**

Nadat de locaties en de mogelijke extra voorwaarden (bovenop het afwegingskader) zijn vastgesteld kunnen de initiatiefnemers hun plannen kenbaar maken. De plannen van de initiatiefnemers worden getoetst of zij voldoen aan het afwegingskader. Wanneer de initiatieven niet voldoen aan het afwegingskader zullen zij afvallen. Voor de overige initiatieven geldt dat daarna wordt gekeken of zij extra waarden / wensen toevoegen aan hen plan. Wanneer dit het geval is, zullen deze initiatieven beter scoren dan initiatieven die het niet doen.

Het college zal, op basis van de scores (zie hoofdstuk indienen en beoordelen projectplannen) , beslissen welke initiatiefnemer door mag gaan naar de ruimtelijke procedure.

### **Stap 4: Concept-omgevingsvergunningaanvraag (zon) & concept-omgevingsplan (wind)**

De initiatiefnemer zal in deze fase de resultaten tonen van de voorbereidende onderzoek (vb. m.e.r.-beoordeling of landschapsplan). Tevens zal de procesbegeleider een verslag aanleveren waarin staat beschreven hoe de procesparticipatie heeft plaatsgevonden. In het verslag staat ook een definitief voorstel voor financiële participatie vermeld.

De conceptaanvraag (zon) wordt beoordeeld door het college. Voor het concept-omgevingsplan (wind) geldt dat het plan met de gemeenteraad besproken wordt (consultatie) waarna het college de aanvraag beoordeelt en er een beslissing over neemt. Voor wind kan het concept-omgevingsplan ook als een voorontwerp dienen (deze moet wel te inzage worden gelegd). Hiermee kan je het gehele proces versnellen.

### **Stap 5: Omgevingsvergunningprocedure**

Als er een positief besluit is genomen over de concept-omgevingsvergunningaanvraag zal er voor zonneparken een omgevingsvergunningaanvraag worden voorbereid. Tevens zal een anterieure overeenkomst worden ondertekend voordat de aanvraag wordt ingediend. Wanneer de aanvraag ingediend wordt, wordt de aanvraag beoordeeld door de omgevingstafel. Hierna kan het college het ontwerp-omgevingsvergunning vrijgeven voor zienswijzen, waarbij belanghebbenden de kans hebben om op de plannen te reageren. Na het beantwoorden van de zienswijzen door de procesbegeleider, geeft het college een definitieve omgevingsvergunning af.

Hierbij geldt dat de gemeenteraad een mogelijkheid heeft om advies te geven aan het college. Het advies van de gemeenteraad moet in een nader te bepalen termijn na de terinzagelegging van het ontwerpbesluit binnen zijn bij het college. Het college heeft bij zonneparken de bevoegdheid om de definitieve vergunning af te geven.

*NB. Het adviesrecht komt in de plaats van de huidige verklaring van geen bezwaar. Het college van b en w dient dit advies in acht te nemen.*

Voor windparken wordt het omgevingsplan gewijzigd. De initiatiefnemer stelt het ontwerp-omgevingsplan op. Het college beoordeelt het ontwerp-omgevingsplan en geeft het vrij voor inspraak (facultatief). Het ontwerp-omgevingsplan wordt vervolgens 6 weken ter inzage gelegd, waarbij belanghebbenden een zienswijze kunnen indienen. De procesbegeleider stelt hierna een nota van antwoord op, waarna het college het raadsvoorstel met het definitieve omgevingsplan ter besluitvorming aan de gemeenteraad zendt.

*NB. De procedure voor de omgevingsvergunning van windparken kan gecoördineerd worden met het omgevingsplan, waardoor de procedure bekort kan worden.*

*NB2. Wanneer de definitieve vergunning is afgegeven is het mogelijk om in beroep te gaan tegen de vergunning. Afhankelijk van de procedure zal het beroep worden behandeld door de rechtbank of Raad van State.*

### **Stap 6: Realisatiefase**

Tijdens de realisatiefase zal er bouwverkeer plaatsvinden. Er wordt verwacht van de initiatiefnemer dat hij contact onderhoudt met de omgeving en zorgt voor goede omgevingsmanagement.

### **Stap 7: Exploitatiefase**

Tijdens de exploitatiefase houdt de initiatiefnemer een logboek bij waarin hij klachten en zijn (re)actie daarop registreert. Elk jaar zal hij het logboek delen met de gemeente. Tevens zal er onderzocht worden of de initiatiefnemer zich aan de aanvullende eisen houdt die mogelijk zijn vastgelegd in de vergunning.

### **Stap 8: Ontmantelingsfase**

Tijdens de ontmantelingsfase zal er bouwverkeer plaatsvinden. Er wordt verwacht van de initiatiefnemer dat hij contact onderhoudt met de omgeving en zorgt voor goed omgevingsmanagement. Na de ontmanteling dient de grond weer geschikt te zijn voor oorspronkelijke bestemming.

*NB. Door het college te mandateren om het stappenplan aan te passen op basis van de ervaringen met de eerste projecten wordt gezorgd dat het stappenplan actueel blijft. De raad wordt geïnformeerd over aanpassingen in het stappenplan en de reden daartoe.*

## Indienen en beoordelen projectplannen

In onderstaande paragrafen wordt eerst ingegaan op de eisen en checklist waar een projectplan aan moet voldoen. Daarna wordt er ingegaan op de wijze hoe de projectplannen worden beoordeeld.

### Eisen projectplan

Iedere initiatiefnemer stelt een projectplan op. Hiervoor is een specifieke hoofdstukindeling bepaald zodat projectvoorstellen uniform worden opgesteld en beoordeeld kunnen worden, te weten:

1. Inleiding
2. Parkontwerp
3. Participatie
4. Omschrijving vervolgproces

Daarnaast gelden ook de volgende voorwaarden:

- De initiatiefnemer dient het projectplan in conform het digitale aanvraagformulier;
- Het projectplan wordt geschreven in de Nederlandse taal;
- Het projectplan is ondertekend door één of meerdere personen die bevoegd zijn om de aanvraag in te dienen;
- De initiatiefnemer kan aan de gemeente geen kosten in rekening brengen voor het uitwerken en indienen van het projectplan;
- Door inschrijving gaat u akkoord met de gestelde procedurele eisen.

Projectplannen die niet aan de voorgeschreven vormvereisten voldoen kunnen niet getoetst en beoordeeld worden. Dat betekent dat deze projectvoorstellen automatisch onvoldoende scores en niet gehonoreerd zullen worden.

### Checklist

In het afwegingskader wordt beschreven waaraan een zonnepark of windpark moet voldoen. Hieronder wordt een checklist samengevat voor het projectplan.

*Het projectplan wordt getoetst aan de hand van de onderstaande checklist*

Hoofdstuk	Checklist
<b>1. Inleiding</b> <i>De inleiding beschrijft hoe het projectidee is ontstaan en wie de initiatiefnemers zijn.</i>	In de inleiding moet worden omschreven welke partijen de initiatiefnemers zijn en welke belang zij hebben in het project. Hierbij moet ook worden omschreven hoe er wordt voldaan aan de minstens 50% lokale eigendom.
<b>2. Parkontwerp</b> <i>Het hoofdstuk parkontwerp gaat in op alle ruimtelijke aspecten die in het afwegingskader zijn opgenomen.</i>	<b>Specifiek voor zonneparken:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Het projectplan beschrijft de omvang van het zonnepark, de landschapstype waarin het gelegen is, en toont duidelijk de ligging van een projectgebied voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen de ruimtelijke voorwaarden zoals gesteld in het afwegingskader. Tevens wordt beschreven of de locatie zich bevindt binnen de locaties die aangewezen zijn in het gebiedsproces. Indien dit niet het geval is, moet duidelijk onderbouwd zijn waarom er wordt afgeweken van de aangewezen locaties.</li><li>• Het projectplan wordt vergezeld door een landschappelijk ontwerp. Onderbouwd moet worden welke bouwhoogte wordt aangehouden, op welke wijze is aangesloten bij</li></ul>

	<p>gebiedseigen randen en structuren of beplanting wel of niet passend is.</p> <p>De landschappelijke onderbouwing in het projectplan kan vervolgens worden uitgebreid tot een onderbouwing in de vervolgstap van de ruimtelijke procedure.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wanneer het projectgebied zich bevindt binnen een zone waarin ook een andere thema speelt, moet er worden ingegaan hoe de verschillende waarden worden gewaarborgd en hoe de andere thema's er mogelijk op vooruit gaan.</li> </ul> <p><b>Specifiek voor windparken:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het projectplan toont duidelijk de ligging en begrenzing van het projectgebied, met daarbinnen een overzicht van de geplande opstelpunten en toegangswegen voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen de locaties voortgekomen uit het gebiedsproces. Indien de locatie zich buiten de locaties voortgekomen uit het gebiedsproces bevindt, moet worden onderbouwd waarom de locatie geschikt is.</li> <li>• Het projectplan geeft inzicht in het parkontwerp (aantal, locaties en afmetingen) van het windpark en gaat daarbij in op de koppeling met bestaande landschappelijk structuren, de invloed op lokale landschappelijke kernkwaliteiten en de afstand tot bestaande of andere geplande andere windparken.</li> <li>• Het projectplan geeft inzicht in de gebruikswaarde, de belevingswaarde en de toekomstwaarde in relatie tot het landschap</li> <li>• Het projectplan geeft inzicht in hoe de initiatiefnemer wilt zorgen dat het geluid van de windturbines op woningen bij derden wordt beperkt.</li> </ul> <p><b>Voor zowel zonne- als windparken</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het projectplan beschrijft op welke wijze het opruimen van het zonne- en/of windpark wordt gewaarborgd.</li> </ul>
<p><b>3. Participatie</b></p> <p>Het hoofdstuk participatie (ook wel participatieplan genoemd) beschrijft enerzijds de wijze waarop de omgeving is betrokken bij de inrichting van het project en anderzijds bijdraagt aan sociale randvoorwaarden waaraan het project voldoet. Beide aspecten dragen bij aan betrokkenheid en draagvlak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het participatieplan omschrijft met welke rechtsvorm(en) het project ontwikkeld wordt.</li> <li>• Het participatieplan beschrijft welk percentage van het 'investeringsrecht' beschikbaar is voor één of meer corporaties of verenigingen (in oprichting) die in staat zijn om zowel lokaal eigendom als zeggenschap over de energieproductie te realiseren.</li> <li>• Het projectvoorstel toont aan op welke wijze gevolg is gegeven aan de eis voor gesocialiseerde gebiedsbijdrage. In het projectvoorstel moet zijn beschreven hoe hoog de gebiedsbijdrage is en hoe deze over de omgeving van het project is verdeeld en hoe deze tot stand is gekomen inclusief gespreksverslagen.</li> <li>• Uit het participatieplan moet blijken op welke wijze de omgeving betrokken is bij de inrichting van het project. Hierbij moeten gespreksverslagen worden toegevoegd aan de aanvraag, waarbij ook moet zijn aangegeven</li> </ul>

	<p>hoe er met de input van de omgeving is omgegaan en waarom punten wel of niet zijn meegenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het participatieplan beschrijft welke communicatiemiddelen zijn ingezet en in de rest van het traject zullen worden ingezet.</li> <li>• Het participatieplan omschrijft op welke wijze inwoners en grondeigenaren gekomen zijn tot één gezamenlijk projectvoorstel . Dit moet terug te vinden zijn in een verslag die bij de aanvraag wordt toegevoegd.</li> <li>• In het participatieplan moet beschreven staan hoe de initiatiefnemers aan de betreffende voorwaarden van de gedragscode zon of wind willen voldoen.</li> </ul>
<p><b>4. Vervolgproces</b></p> <p>Het hoofdstuk vervolgproces beschrijft de processtappen die de initiatiefnemer gaat nemen indien een positief besluit is genomen door de Omgevingstafel.</p>	<p>Voor het omschrijven van het vervolgproces moet worden aangegeven hoe er rekening wordt gehouden met omwonenden tijdens de bouw van het project en hoe daar in het kader van hinder mee om wordt gegaan.</p>

#### Beoordelingskader

##### *Algemeen:*

De gemeente Oudewater wil initiatieven zorgvuldig tot stand laten komen waarbij de selectie plaatsvindt op basis van kwaliteit. De gemeente stelt gedurende een bepaalde periode (na het gebiedsproces) een projectgebied open voor het indienen van projectplannen. Alle initiatieven worden verzameld en na afloop getoetst aan de criteria. Het deskundig paneel kent aan de hand van de beoordelingssystematiek punten toe.

##### **Inhoudelijke beoordeling.**

In bovenstaande paragrafen zijn de criteria beschreven waar een projectplan aan moet voldoen. In de checklist zijn alle aandachtspunten uitgewerkt, waar een individuele score aan kan worden toegekend. Een projectplan krijgt per aandachtspunt een score van 0, 2, 6, 8 of 10 punten. Per hoofdstuk wordt een eindscore berekend (gemiddelde van alle scores). De eindscore van het projectplan wordt berekend op basis van een weging zoals hieronder beschreven. Een projectvoorstel waar op een of meerdere onderdelen 0 of 2 punten worden gescoord, vinden geen doorgang. Daarna geldt dat de projecten met de hoogste score worden geselecteerd totdat het maximaal aantal hectare of windturbines is bereikt.

De weging van de scores is als volgt:

Inleiding	5%
Parkontwerp	45%
Participatie	45%
Omschrijving vervolgproces	5%
Totaal	100%



Scoregrondslag per beoordelingsaspect

<b>Cijfer</b>	<b>Waardering</b>	<b>Omschrijving</b>
10	Uitstekend	Het projectplan toont aan dat het onderwerp zeer goed is beschreven en voldoet aan het afwegingskader. Verder roept het projectplan geen vragen op. Het biedt een (inzicht op) vooruitgang op minstens één van de verschillende thema's die spelen in een gebied en geen achteruitgang op de andere thema's.
8	Goed	Het projectplan is helder beschreven en heeft goede inzicht welke prestatie het initiatief levert, dan we welke kwaliteit wordt behouden. Het initiatief roept geen vragen op en voldoet aan het afwegingskader.
6	Voldoende	Het projectplan biedt voldoende aanknopingspunten om ervan uit te gaan dat wordt voldaan aan de minimale eisen uit het afwegingskader. Op ondergeschikte onderdelen kan de tekst nog vragen oproepen over de uitvoering in de realisatiefase.
2	Onvoldoende	Het projectplan toont onvoldoende aan dat er wordt voldaan aan het afwegingskader. De omschrijving roept veel vragen op, waardoor onvoldoende vertrouwen aanwezig is dat aan de voorwaarden wordt voldaan.
0	Niets ingevuld	Het projectplan is niet of nauwelijks te beoordelen. Het projectvoorstel toont niet aan dat wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden.